

شیمی آلی

جامع کنکوری

تجربی

Edited with the demo version of
Infix Pro PDF Editor

To remove this notice, visit:
www.iceni.com/unlock.htm

۱) اگر در ساختار صابون (دارای ۱۸ اتم کربن)، در بخش باردار به جای گروه کربوکسیل، گروه سولفونات قرار گیرد، کدام تغییر روی می‌دهد؟ ($H = 1, C = 12, O = 16, S = 32; g \cdot mol^{-1}$) سراسری

- ۱) افزایش جرم مولکولی و شمار اتم‌های اکسیژن در مولکول ترکیب شوینده
 ۲) تغییر علامت بار الکتریکی سطح ذرات امولسیون چربی در آب
 ۳) تغییر نسبت استوکیومتری کاتیون به آنیون در پاک‌کننده
 ۴) کاهش انحلال‌پذیری ترکیب به دست آمده در آب

۲) شمار پیوندهای بین اتم‌ها، در کدام دو مولکول برابر است؟

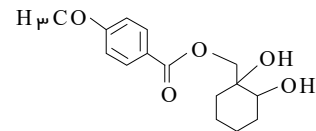
- ۱) اتانول - متانویک اسید   ۲) کربن دی‌اکسید - متان   ۳) آمونیاک - متانول   ۴) اتیل آمین - اتانویک اسید

۳) اگر جرم فرمول کلی ترکیب $C_nH_{2n}O_p$ برابر با $118 g \cdot mol^{-1}$ باشد مولکول آن چند اتم هیدروژن دارد؟ از دسته کدام ترکیب‌ها می‌تواند باشد و چند درصد آن را کربن تشکیل می‌دهد؟

متنا $(H = 1, C = 12, O = 16)$

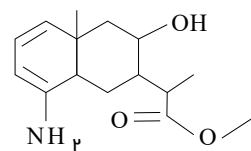
- ۱) ۱۲، کتون‌ها، ۵۴، ۵۴   ۲) ۸، اسیدها، ۳۶، ۴۲   ۳) ۱۲، آلدهیدها، ۳۲، ۵۶   ۴) ۸، استرها، ۵۴، ۵۴

۴) کدام گزینه درباره ترکیبی با فرمول روبرو، درست است؟

- ۱) فاقد گروه استری است و می‌تواند پیوند هیدروژنی تشکیل دهد.
 ۲) هر اتم اکسیژن در آن دارای ۲ الکترون ناپیوندی است.
 ۳) یک گروه عاملی کتونی و دو گروه عاملی هیدروکسیل دارد.
 ۴) فرمول مولکولی آن $C_{15}H_{26}O_5$ است.

۵) کدام موارد از مطالب زیر درباره ترکیبی با ساختار مقابل درست است؟ (الف) فرمول مولکولی آن $(C_{15}H_{24}NO_3)$ می‌باشد.

- ب) پنج اتم در این ساختار هر یک به سه اتم متصل شده‌اند.
 پ) دارای گروه‌های عاملی آمینی، استری و الکلی است.
 ت) در لایه ظرفیت اتم‌های آن ۱۴ الکترون ناپیوندی وجود دارد.

- ۱) الف و پ   ۲) پ و ت   ۳) الف و پ و ت   ۴) ب و پ و ت

۶) چه تعداد از مطالب زیر درست است؟

- متنا الف) فرمول عمومی الکل‌ها و اترهای خطی در صورتی که هر دو تک‌عاملی و سیر شده باشند، یکسان است.
 ب) اتر موجود در رازیانه یک ترکیب آروماتیک است.
 پ) ترکیب آلی موجود در ادویه‌ها فقط از سه عنصر کربن و هیدروژن و اکسیژن تشکیل شده‌اند.
 ت) گروه عاملی یک ترکیب آلی در خواص شیمیایی آن برخلاف خواص فیزیکی نقش مؤثری دارد.

- ۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

۷) چه تعداد از مطالب زیر درست است؟

- متنا الف) مهم‌ترین تفاوت میان آلدهیدها و کتون‌ها یک هیدروژن بیشتر در فرمول عمومی آلدهیدهاست.
 ب) بنزآلدهید ساده‌ترین آلدهید آروماتیک و ماده آلی موجود در میخک است.
 پ) ساده‌ترین کتون به هر نسبتی در آب حل می‌شود.
 ت) شمار اتم‌های کربن مولکول‌های بنزآلدهید و ۲-هپتانون یکسان است.

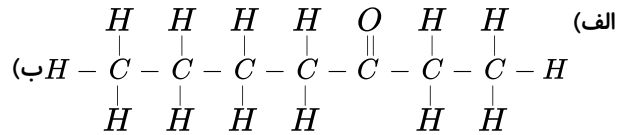
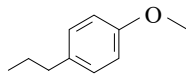
- ۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

۸ در چه تعداد از موارد زیر بین ساختار و نام یا توضیح نوشته شده هم خوانی وجود ندارد؟

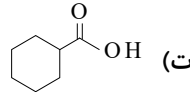
متنا

ترکیب آلی موجود در رازیانه :

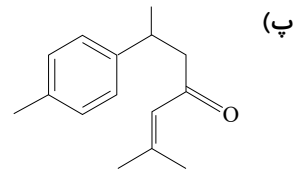

۲- هپتانون

بنزویک اسید :

ترکیب آلی در زردچوبه :

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

متنا

۹ چه تعداد از ویژگی‌های زیر در بنزآلدهید و ۲- هپتانون یکسان است؟

شمار اتم‌های کربن / شمار پیوندهای دوگانه / شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی / شمار پیوندهای کربن / کربن

۱ (۴)

۲ (۳)

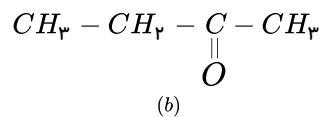
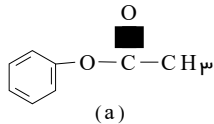
۳ (۲)

۴ (۱)

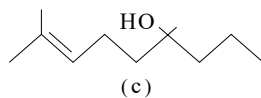
۱۰ چه تعداد از مطالب پیشنهاد شده درباره ترکیب‌های زیر درست است؟

متنا

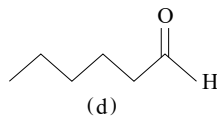
(الف) ترکیب (a) یک اتر است.

(ب) ترکیب (b) دومین عضو خانواده کتون‌هاست و نام آن بوتانون است.

(پ) ماده (c) نمونه‌ای از ترکیب آلی موجود در رازیانه است.

(ت) فرمول مولکولی ترکیب (d) به صورت $C_6H_{11}O$ است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۱ چه تعداد از عبارتهای زیر درست است؟

متنا

(الف) جرم مولی و نوع اتم‌های سازنده درشت مولکول‌ها بسیار زیاد است.

(ب) ترتیب: پلی اتن نفتالن پروپان آب را می‌توان به قدرت نیروهای بین مولکولی این ترکیب‌ها نسبت داد.

(پ) برخلاف الیاف ساختگی، الیاف طبیعی تنها برای تهیه پارچه و پوشاک به کار می‌روند.

(ت) ترتیب: نایلون گلوکز سیکلوگزان بنزن را می‌توان به جرم مولی این ترکیب‌ها نسبت داد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۲) ۰,۰۰۲ مول استایرن را در واکنش پلیمری شدن شرکت می‌دهیم و در نهایت 4×10^{17} مولکول پلی استایرن با جرم‌های برابر به دست می‌آید. جرم یک مول پلی استایرن به تقریب برابر چند کیلوگرم است؟
 (C = ۱۲, H = ۱g · mol⁻¹)

متنا

- ۱) ۱۵۶   ۲) ۳۱۳,۰۴   ۳) ۱۵,۶   ۴) ۳۱,۲

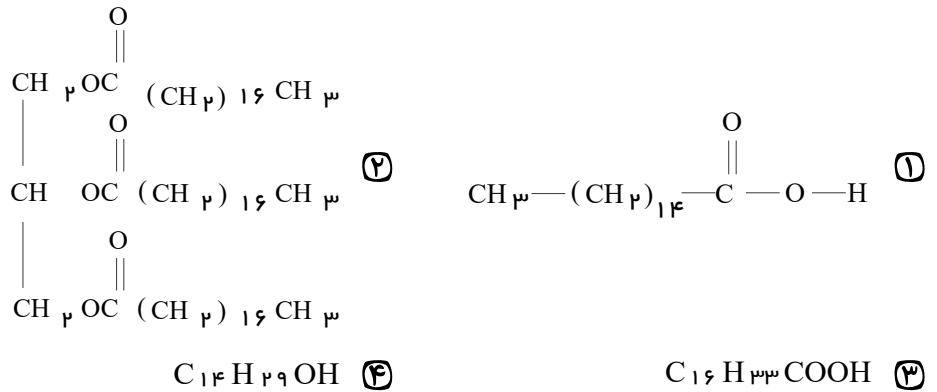
۱۳) جرم مولی نوعی پلی اتن برابر $7,28 \times 10^4 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$ و چگالی آن $0,91 \text{ g} \cdot \text{cm}^{-3}$ است. یک مکعب از این پلیمر به حجم $0,4 \text{ cm}^3$ شامل چند اتم است و مقدار n در فرمول مولکولی پلیمر کدام است؟
 (C = ۱۲, H = ۱ : g · mol⁻¹)

متنا

- ۱) 26000 و $4,7 \times 10^{23}$ ۲) 28000 و $4,7 \times 10^{23}$ ۳) 26000 و $4,7 \times 10^{22}$ ۴) 28000 و $4,7 \times 10^{22}$

متنا

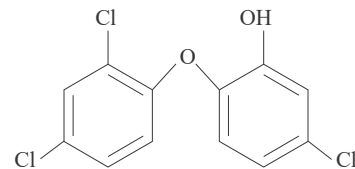
۱۴) در کدام گزینه ساختار ماده‌ای آمده است که در چربی‌ها وجود ندارد؟

متنا

۱۵) همه مطالب زیر درست هستند به جز:
 ۱)

در یک شوینده باعث افزایش خاصیت ضدعفونی‌کنندگی و میکروب‌کشی

وجود ترکیب

می‌شود.

- ۲) صابون گوگرد در آب سخت خاصیت پاک‌کنندگی خود را حفظ می‌کند.
 ۳) هر چه شوینده‌ای مواد شیمیایی بیشتری داشته باشد، احتمال ایجاد عوارض جانبی آن بیشتر خواهد بود.
 ۴) مصرف زیاد شوینده‌ها و تنفس بخار آن‌ها، عوارض پوستی و بیماری‌های تنفسی ایجاد می‌کند.

متنا

۱۶) کدام گزینه در رابطه با محصول واکنش $C_4H_4 + H_2$ کاتالیزگر صحیح می‌باشد؟
 ۱) ترکیبی قطبی است و گشتاور دو قطبی آن صفر
 ۲) نیست.
 ۳) محصول واکنش هیدروکربنی سیر نشده است و واکنش‌پذیری آن بیشتر از ۱۴
 ۴) ۱۴

متنا

۱۷) چه تعداد از عبارات‌های زیر در رابطه با محصول واکنش $C_4H_4 + HCl$ صحیح می‌باشد؟
 • گشتاور دو قطبی محصول با تفاوتی ندارد.
 • محصول واکنش به عنوان ضدعفونی‌کننده استفاده می‌شود.
 • نسبت تعداد الکترون‌های ناپیوندی فرآورد (هیدروکربن‌های پیوندی، H = ۱) برابر است.

- ۲) C_4H_4 ۳) ۳   ۴) ۴

متنا

۱۸) چه تعداد از عبارت‌های زیر در رابطه با واکنش $C_7H_8(g) + H_2O(l) \rightarrow$ صحیح می‌باشد؟

- این واکنش در حضور یک اسید آلی به عنوان کاتالیزگر انجام می‌شود.
  - از واکنش محصول این واکنش با سرکه می‌توان حلال مناسب چسب تهیه کرد.
  - محصول این واکنش گشتاور دوقطبی‌اش صفر نیست و به هر نسبتی در آب حل می‌شود.
  - گروه عاملی موجود در فرآورده این واکنش مشابه گروه عاملی موجود در اتیلن گلیکول است.
- ۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

متنا

۱۹) چه تعداد از عبارت‌های زیر در رابطه با واکنش $H_2C=CH_2 +$ اکسنده $\rightarrow$ صحیح می‌باشد؟

- اکسنده این واکنش محلول غلیظ پتاسیم پرمنگنات است.
  - محصول این واکنش اتیلن گلیکول است که الکترولیتی ضعیف است.
  - محصول این واکنش الکلی با دو گروه عاملی هیدروکسیل است و فرمول آن $C_2H_6O_2$ است.
  - عدد اکسایش هر اتم کربن در این واکنش ۱ درجه اکسایش می‌یابد.
- ۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

متنا

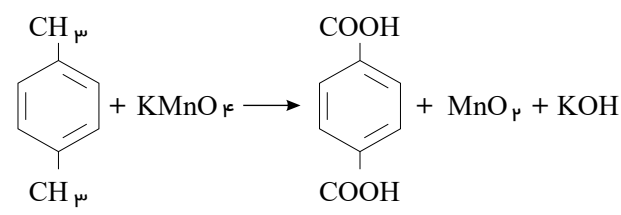
۲۰) چه تعداد از عبارت‌های زیر در رابطه با ترفتالیک اسید صحیح می‌باشد؟

- مونومرهای سازنده پلی اتیلن ترفتالات است.
  - فرمول آن $C_8H_6O_4$ است.
  - در ساختار آن ۲۳ پیوند کووالانسی و ۱۶ الکترون ناپیوندی وجود دارد.
  - مجموع اعداد اکسایش اتم‌های کربن در آن ۲- است.
  - به‌طور مستقیم از نفت خام به دست نمی‌آید و از اکسایش پارازیلین تهیه می‌شود.
- ۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

متنا

۲۱) واکنش موازنه نشده زیر در یک ظرف ۱۰ لیتری انجام می‌شود. اگر در این واکنش ۲۰۰ گرم پارازیلین ناخالص

با درصد خلوص ۵۳ درصد به‌طور کامل واکنش دهد، pH ظرف واکنش پس از اتمام واکنش را محاسبه کنید؟
($O = 16, H = 1, C = 12$)

- ۱ (۱) ۱۰٫۵
۲ (۲) ۱۱٫۸
۳ (۳) ۱۳٫۶
۴ (۴) ۱۲٫۲

متنا

۲۲) چه تعداد از عبارت‌های زیر در مورد پارازیلین درست است؟

- فرمول مولکولی آن $C_{10}H_8$ است.
  - آن را نمی‌توان به‌طور مستقیم از نفت خام به دست آورد.
  - مجموع اعداد اکسایش اتم‌های کربن در آن برابر ۱۰- است.
  - از واکنش آن با اکسیژن در حضور کاتالیزگری مناسب می‌توان ترفتالیک اسید تهیه کرد.
- ۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

شیمی آلی

۲۳) چه تعداد از موارد زیر در رابطه با تهیه ترفتالیک اسید از پارازایلن صحیح می باشد؟

متنا

- عدد اکسایش تمام اتم های کربن در این واکنش تغییر می کند.
- تغییر عدد اکسایش منگنز در این واکنش برابر ۳ است.
- بعد از انجام واکنش $pH > 7$ خواهد بود.
- به ازای مصرف ۱ مول پارازایلن و تولید ترفتالیک اسید، مجموع عدد اکسایش اتم های کربن ۱۰ واحد تغییر می کند.

۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

۲۴) کدام گزینه در مورد الکل سازنده پلی اتیلن ترفتالات صحیح نمی باشد؟ ($H = 1, O = 16, C = 12$)

متنا

- ۱) الکلی با دو گروه عاملی است و به خوبی در آب حل می شود. (۲) فرمول مولکولی آن $C_2H_4O_2$ است و الکترولیت قوی است.
- ۳) ۳۸٫۷٪ جرم آن را کربن تشکیل می دهد. (۴) به عنوان ضدیخ در خودروها نیز استفاده می شود.

۲۵) کدام گزینه در مورد اسید آلی سازنده پلی اتیلن ترفتالات صحیح نمی باشد؟ ($H = 1, O = 16, C = 12$)

متنا

- ۱) فرمول مولکولی آن $C_8H_6O_4$ می باشد.
- ۲) در ساختار آن ۸ جفت الکترون ناپیوندی وجود دارد.
- ۳) اسیدی آلی با دو گروه عاملی کربوکسیل است و آروماتیک است.
- ۴) ۲۸٫۵٪ جرم مولکول آن را اکسیژن تشکیل می دهد.

۲۶) اگر در تولید پلی اتیلن ترفتالات واحد تکرار شونده ۱۰۰۰ باشد، چند درصد جرمی فرآورده ها ماده ای غیر آلی

متنا

است؟ «بازده واکنش را ۱۰۰ در نظر بگیرید، و $O = 16, H = 1, C = 12$ »

۱ (۱) ۲۲٫۵   ۲ (۲) ۱۵٫۸   ۳ (۳) ۱۸٫۷۵   ۴ (۴) ۲۰٫۷۵

۲۷) چه تعداد از عبارات زیر صحیح است؟

متنا

- بطری آب از پلی اتیلن ترفتالات خالص ساخته می شود.
- از واکنش $C_2H_4O_2$ و ترفتالیک اسید در شرایط مناسب می توان پلی اتیلن ترفتالات را سنتز کرد.
- پلی اتیلن ترفتالات پلیمری از خانواده پلی آمیدها است.
- اتیلن گلیکول و ترفتالیک اسید در نفت خام وجود دارد.

۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

۲۸) چه تعداد از عبارات زیر درباره پلی اتیلن ترفتالات «PET» صحیح نمی باشد؟

متنا

- فرمول مولکولی واحد تکرار شونده آن $C_{10}H_8O_4$ است.
- از الکل سازنده این پلیمر می توان در رادیاتور خودروها به عنوان ضدیخ استفاده کرد.
- هیچ یک از مونومرهای سازنده این پلیمر را نمی توان به طور مستقیم از نفت خام به دست آورد.
- یکی از مونومرهای سازنده آن آروماتیک بوده و در ساختار خود سه پیوند دوگانه وجود دارد.

۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

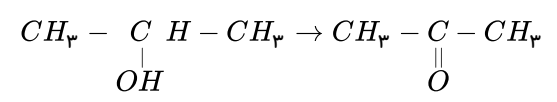

۲۹

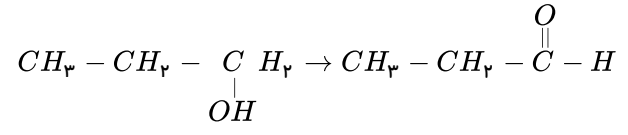
چه

متنا

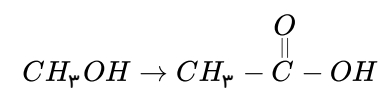
تعداد از واکنش های زیر در صورت شرایط مناسب انجام پذیر است؟ الف)

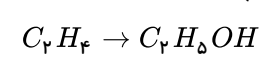
ب)

ج)

د)

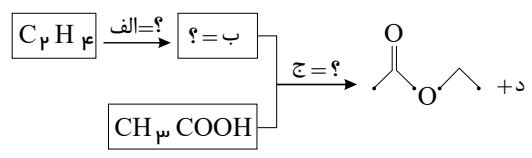
۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۳۰) کدام گزینه برای پر کردن جاهای خالی مناسب است؟

۱) H_2O ، الف: H_2O ، ب: C_2H_5OH ، ج: H_2SO_4 ، د: H_2O متنا

۲) H_2O ، الف: H_2SO_4 ، ب: C_2H_5OH ، ج: H_2O ، د: H_2O

۳) H_2O ، الف: CH_3OH ، ب: C_2H_5OH ، ج: H_2O ، د: CH_3OH

۴)

ج: H_2SO_4 ، الف: H_2SO_4 ، ب: C_2H_5OH ، د: CH_3OH

۳۱) ۲,۸۴ گرم از یک اسید چرب با زنجیره کربنی سیر شده را با مقدار کافی سدیم هیدروکسید ترکیب می کنیم، سپس صابون بدست آمده را با مقدار کافی منیزیم کلرید واکنش می دهیم. در اثر واکنش، ۰,۰۵ مول رسوب تولید می شود. تعداد کربن بخش آلکیل این اسید چرب کدام است؟ ($C = ۱۲$, $H = ۱$, $O = ۱۶$: $g \cdot mol^{-1}$) متنا

۱۵ (۴)

۱۶ (۳)

۱۷ (۲)

۱۸ (۱)

۳۲) چه تعداد از عبارات زیر در مورد آلکن ها صحیح است؟

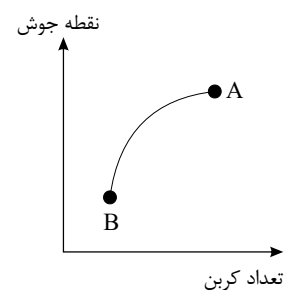
الف) به جز سه عضو اول خانواده آلکن ها، برای نام گذاری سایرین باید محل پیوند دو گانه را مشخص کرد.
ب) در ساده ترین آلکن شاخه دار، یک اتم کربن وجود دارد که با ۴ پیوند کووالانسی به ۳ اتم کربن دیگر متصل است.
پ) آلکن ها برخلاف آلکان ها در واکنش پلیمری شدن شرکت می کنند.
ت) در شرایط یکسان، چگالی نخستین عضو خانواده آلکن ها با چگالی فراوان ترین جزء سازنده هواکره برابر است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۳۳) باتوجه به نمودار زیر، چند مورد از مطالب زیر درست است؟ الف) اگر آلکان A دارای ۱۸ اتم کربن باشد، آلکان B می تواند ۲۲ اتم هیدروژن داشته باشد.
ب) گرانی آلکان $B < A$ است، زیرا با افزایش تعداد کربن گرانی آلکان ها افزایش می یابد.

پ) در دما و فشار یکسان، آلکان A، تمایل بیشتری برای تبدیل شدن به گاز دارد.

ت) قدرت نیروی واندروالسی در آلکان A کمتر از قدرت این نیرو در آلکان B است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

متنا

۳۴) چه تعداد از عبارات زیر در مورد سیکلوهگزان نادرست است؟

- الف) درصد جرمی هیدروژن در سیکلوهگزان دو برابر درصد جرمی هیدروژن در پروپن است.
 ب) سرگروه هیدروکربن‌های آروماتیک است و دارای فرمول تجربی CH_2 می‌باشد.
 پ) نسبت تعداد پیوندهای یگانه $C-C$ به تعداد پیوندهای $C-H$ برابر $\frac{1}{2}$ است.
 ت) مقایسه سیکلوهگزان > بنزن > نفتالن را می‌توان به نقطه جوش آن‌ها نسبت داد.

- ۱) ۱   ۲) ۳   ۳) ۲   ۴) ۴

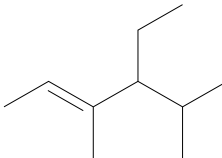
۳۵) در خصوص واکنش گاز اتن با آب و برم مایع، چند مورد از عبارات زیر درست است؟

- الف) فرآورده واکنش با آب یک ترکیب سیر شده است که هر مول از آن برای سوختن به ۳ مول گاز اکسیژن نیاز دارد.
 ب) فرآورده واکنش با برم مایع، ۱، ۲-دی‌برمو اتن است که حالت فیزیکی آن در دمای اتاق مایع است.
 پ) فرآورده واکنش با آب یک الکل دوکربنی غیرالکترولیت است که در ساختار خود ۷ پیوند اشتراکی دارد.
 ت) در محصول واکنش برم‌دار شدن اتن نسبت شمار جفت‌الکترون‌های پیوندی به شمار جفت‌الکترون‌های ناپیوندی برابر $\frac{5}{6}$ است.

متنا

- ۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

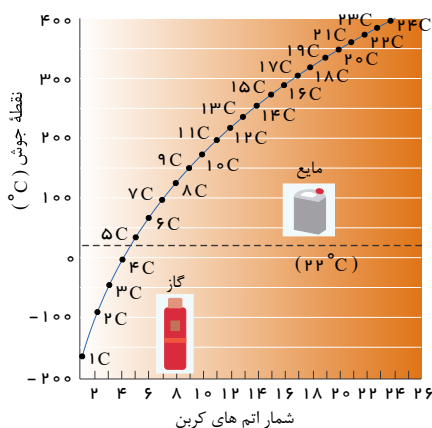
متنا

۳۶) چند مورد از عبارات زیر در مورد هیدروکربنی با ساختار نادرست است؟

- الف) فرمول مولکولی آن C_7H_{14} است که دارای ۳۰ پیوند کووالانسی است.
 ب) نام محصول هیدروژن‌دار شده ترکیب فوق ۴-اتیل -۳، ۵-دی‌متیل هگزان است.
 پ) در مولکول فوق تعداد گروه‌های CH_3 ، ۳ برابر تعداد گروه‌های CH است.
 ت) به خانواده آلکن‌ها تعلق دارد و نام آن ۴-اتیل -۳، ۵-دی‌متیل -۲-هگزن است.

- ۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

۳۷) باتوجه به نمودار زیر کدام دو گزینه صحیح است؟ (الف) آلکانی با ۲۴ اتم هیدروژن متنا

- در دمای $200^\circ C$ مایع است.
 ب) آلکانی با جرم مولی $422 g \cdot mol^{-1}$ دارای $423 K$ به جوش می‌آید.
 پ) ساده‌ترین آلکانی که پیوند C دارد در دمای حدود $90^\circ C$ به جوش می‌آید.
 ت) در دمای $100^\circ C$ حالت فیزیکی هگزان و اوکتان شبیه به هم است.

- ۱) الف و ب   ۲) پ و ت   ۳) ب و پ   ۴) الف و ت

۳۸) چند مورد از عبارات زیر می‌تواند در مورد هیدروکربن‌های زیر درست باشد؟

- متنا $a) C_7H_8$ $b) C_7H_6$ $c) C_6H_6$ $d) C_{10}H_8$

الف) با توجه به مدل گلوله و میله، تعداد پیوندهای $a < b$ است.

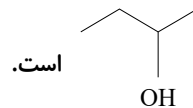
ب) با توجه به مدل فضاپرکن ترکیب a دارای ۵ پیوند اشتراکی است.

پ) ترکیب c هیدروکربنی حلقوی سیر نشده است که در آن هر اتم کربن با ۴ پیوند به ۳ اتم دیگر متصل است.

ت) ترکیب d هیدروکربنی دو حلقه‌ای آروماتیک است که مولکول آن دارای ۵ پیوند دوگانه $C = C$ است.

- ① مورد ۱   ② مورد ۲   ③ مورد ۳   ④ مورد ۴

۳۹) چه تعداد از عبارات زیر در مورد واکنش ۲- بوتن با H_2O و Br_2 صحیح است؟

ب) محصول برم دار شدن ۲- بوتن یک ترکیب آلی قرمز رنگ به نام ۲ و ۳- دی برموبوتان است.

پ) شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی در ساختار ۲ و ۳- دی برموبوتان، برابر با شمار جفت الکترون‌های پیوندی آن است.

ت) در ساختار محصول واکنش ۲- بوتن با H_2O ، ترکیبی با ۱۲ پیوند کووالانسی به وجود می‌آید.

- ① مورد ۱   ② مورد ۲   ③ مورد ۳   ④ مورد ۴

۴۰) بر اساس قواعد آیوپاک، کدام یک از نامگذاری‌های زیر صحیح است؟

- متنا
- ۱) ۴- هپتن   ۲) ۲، ۲- دی‌متیل - ۱- بوتن
- ۳) ۳- اتیل - ۲- متیل - ۲- هگزن   ۴) ۲- اتیل - ۳ و ۵- دی‌متیل - ۱- هپتن
- ① ۲ و ۱   ② ۴ و ۳   ③ ۴ و ۱   ④ ۳ و ۲

۴۱) در کدام گزینه مقایسه انجام شده صحیح است؟

- متنا
- ① نیروی بین‌مولکولی: پلی‌اتن نفتالن پروپان آب   ② جرم مولی: نایلون گلوکز سیکلوهگزان بنزن
- ③ تعداد اتم: بنزآلدهید هیدرازین بنزوتیک اسید انسولین   ④ اندازه مولکول: دکان نشاسته گندم

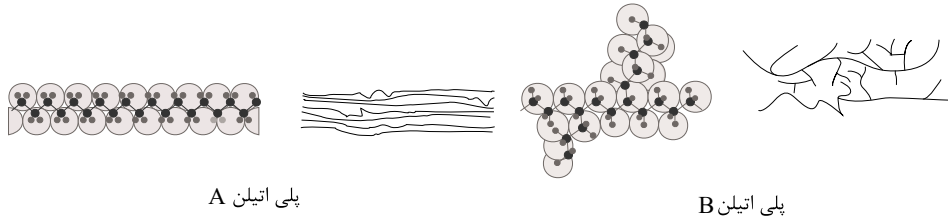
۴۲) چند مورد از عبارات زیر درست است؟

- متنا
- الف) در الکل‌ها، میان تعداد اتم‌های کربن و گشتاور دوقطبی رابطه وارونه وجود دارد.
- ب) علت انحلال همه الکل‌ها در آب، غلبه پیوند هیدروژنی بر نیروهای واندروالسی است.
- پ) از الکل‌های ۱ تا ۳ کربنه می‌توانیم محلول سیر شده در آب تهیه کنیم.
- ت) اگر بجای یکی از هیدروژن‌های اتان، گروه هیدروکسیل قرار گیرد، ترکیبی به دست می‌آید که نقطه جوش کمتری نسبت به استون دارد.

- ① مورد ۴   ② مورد ۳   ③ مورد ۲   ④ مورد ۱

۴۳) با توجه به پلی اتن های A و B، کدام گزینه صحیح است؟

متنا

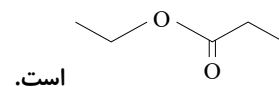

- ۱) مقایسه پلی اتن A پلی اتن B را می توان به چگالی و انعطاف پذیری مولکول های آن نسبت داد.
- ۲) مقایسه پلی اتن A پلی اتن B را می توان به نیروهای بین مولکولی آنها نسبت داد.
- ۳) پلی اتن B و پلیمر موجود در سرنگ در ساختار مونومر های سازنده خود، تعداد اتم های کربن برابری دارند.
- ۴) تعداد کربن ها در مونومر سازنده پلی اتن A با تعداد کربن ها در مونومر سازنده تفلون برابر است.

۴۴) چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

متنا

- الف) از آبکافت ماده ای که عامل بوی آناناس است، یکی از مهمترین حلال های آلی حاصل می شود.
- ب) کاتالیز گر واکنش آبکافت استرها از واکنش SO_3 با رطوبت هوا تولید می شود.
- پ) اگر یکی از محصولات آبکافت استر $C_4H_8O_2$ ، اتانویک اسید باشد، فرمول ساختاری استر اولیه به صورت

ت) در ساختار استرها، یکی از گروه های هیدروکربنی به اکسیژنی متصل است که با پیوند دوگانه به کربن گروه عاملی پیوند دارد.

- ۱) مورد ۲ ۲) مورد ۳ ۳) مورد ۴ ۴) مورد ۱

۴۵) چه تعداد از موارد زیر صحیح است؟

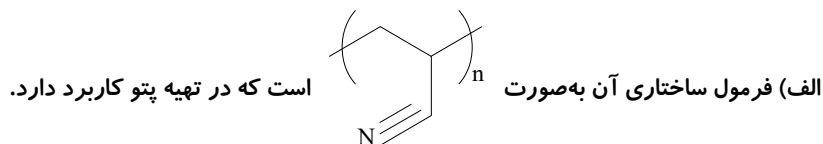
متنا

- الف) مو، ناخن، پوست بدن، شاخ حیوانات و پشم گوسفند نمونه ای از پلیمر های طبیعی هستند.
- ب) از واکنش a مولکول دی اسید با a مولکول دی آمین یک پلی آمید و $1 + 2a$ مولکول آب تولید می شود.
- پ) 2.0 مول آنیلین می تواند با 12 گرم اتانویک اسید خالص واکنش دهد و آمید مربوطه را تولید کند. ($C = 12, H = 1, O = 16 g \cdot mol^{-1}$) (آنیلین یک آمین تک عاملی است.)
- ت) از واکنش فرمیک اسید با تری متیل آمین، یک آمید 4 کربنه تولید می شود.

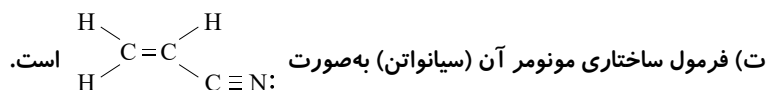
- ۱) مورد ۱ ۲) مورد ۲ ۳) مورد ۳ ۴) مورد ۴

۴۶) چند مورد از عبارات زیر در مورد پلی سیانواتن درست است؟

متنا

- ب) مونومر سیانواتن یا وینیل سیانید دارای ۸ پیوند کووالانسی است.
- پ) تعداد اتم ها در مونومر آن با تعداد اتم ها در مونومر پلی وینیل کلرید برابر است.

- ۱) مورد ۴ ۲) مورد ۳ ۳) مورد ۲ ۴) مورد ۱

۴۷) چند مورد از عبارات زیر نادرست هستند؟

متنا

الف) پلی استیرن و انسولین به ترتیب پلیمرهای طبیعی و مصنوعی هستند.

ب) اگر در مولکول اتن به جای یکی از هیدروژن‌ها، کلر قرار گیرد و طی فرایند بسپارش پلیمر تولید شود، پلیمر حاصل در تهیه کیسه خون کاربرد دارد.

پ) اگر در مولکول استیرن، به جای حلقه بنزن، یک اتم هیدروژن قرار گیرد، ترکیب حاصل با ۳ مولکول اکسیژن به طور کامل می‌سوزد.

ت) متوسط آنتالپی پیوند کربن-کربن در پلی اتن بیشتر از آنتالپی پیوند کربن-کربن در اتن است.

- ① ۴ مورد   ② ۳ مورد   ③ ۲ مورد   ④ ۱ مورد

۴۸)

درصد جرمی فلز به کار رفته در ساختار صابون مایع حاوی ۱۸ اتم کربن که زنجیر آلکیل آن یک پیوند دوگانه دارد، چقدر است؟

($C = 12, H = 1, O = 16, N = 14, Na = 23, K = 39 g/mol$)

- ① ۱۲٫۷۴   ② ۱۲٫۱۸   ③ ۱۱٫۶۷   ④ ۷٫۵۶

۴۹) روغن زیتون، استری با فرمول مولکولی $C_{57}H_{104}O_6$ است. فرمول مولکولی اسید چرب سازنده آن، کدام است؟ (تری گلیسیریدی که اسیدهای چرب یکسانی در ساختار آن وجود دارد).

خارج از کشور

- ① $C_{18}H_{33}O$ ② $C_{18}H_{34}O_2$ ③ $C_{19}H_{39}O$ ④ $C_{19}H_{39}O_2$

چند مورد است؟

ساختاری زیر

به توجه

با ۵۰

مطالب زیر صحیح است؟ $C = 12, O = 16, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$

الف) اختلاف جرم مولی ماده آلی موجود در دارچین و بادام برابر ۲۴ می‌باشد.

ب) نسبت تعداد اتم هیدروژن در مولکول ماده آلی دارچین به تعداد اتم کربن در ماده آلی بادام

۱٫۲۵ برابر

است.

ج) درصد جرمی کربن برای هر دو ترکیب آلی موجود در دارچین و بادام با یکدیگر برابر است.

① دهنده‌گر عاملی ترکیب‌های آلی موجود در طعم دارچین بادام، یکسان و از نوع آلدی‌ها است.

مشابه مولکول است، را به

۵۱) چند مورد از گزینه‌های زیر، جملهٔ «مولکول، وینیل، کلرید، از، نظر».

درستی کامل می‌کند.

الف) شمار پیوندهای دوگانه - سیانو اتن

ب) نسبت شمار اتم‌های هیدروژن به کربن - سبک‌ترین هیدروکربن سیر نشده

- ① ۱ مورد   ② ۲ مورد   ③ ۳ مورد   ④ ۴ مورد

۵۲) اگر تفاوت جرم اتم‌های کربن و فلوئور موجود در نمونه‌ای از پلیمر تفلون برابر ۵۲۰ باشد. جرم این نمونه پلیمر

متنا

چند گرم است؟ ($C = 12, F = 19 g/mol$)

- ① ۵۰۰   ② ۱۵۰۰   ③ ۷۵۰   ④ ۵۰۰

۵۳) باتوجه به مولکول‌های نفتالن، بنزن، سیکلوهگزان و ۲-هپتانون، پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) از سوختن کامل کدام هیدروکربن مقدار کمتری آب تولید می‌شود؟
ب) کدام هیدروکربن در واکنش با برم مایع، رنگ قرمز محلول را حفظ می‌کند؟

- ۱) نفتالن - سیکلوهگزان   ۲) سیکلوهگزان - بنزن   ۳) بنزن - سیکلوهگزان   ۴) ۲-هپتانون - سیکلوهگزان

۵۴) فرمول شیمیایی صابون مایع پتاسیمی با زنجیر آلکیل ۱۷ کربنی سیرنشده با یک پیوند دوگانه کدام است؟

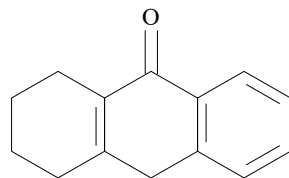
- ۱) $C_{17}H_{35}O_2K$ ۲) $C_{17}H_{33}O_2K$ ۳) $C_{17}H_{35}COOK$ ۴) $C_{17}H_{33}COOK$

۵۵) کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟ (n : تعداد کل کربن‌ها، n' : تعداد کربن‌های زنجیر آلکیل)

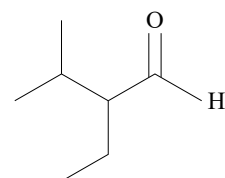
$$C = 12, H = 1, O = 16, Na = 23 : g \cdot mol^{-1}$$

- ۱) جرم مولی اسید چرب با زنجیر آلکیل سیرشده برابر $(14n + 32)$ است.
۲) جرم مولی اسید چرب با زنجیر آلکیل سیرشده برابر $(14n' + 46)$ است.
۳) جرم مولی اسید چرب با زنجیر آلکیل سیرنشده با یک پیوند دوگانه برابر $(14n + 44)$ است.
۴) جرم مولی صابون جامد با زنجیر آلکیل سیرشده برابر $(14n + 54)$ است.

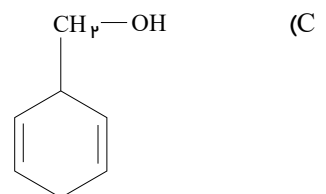
۵۶) گروه عاملی به کار رفته در ساختار هر کدام از مولکول‌های A، D تا به ترتیب از راست به چپ با گروه عاملی موجود در ساختار همه‌ی منتا

(B)

(A)

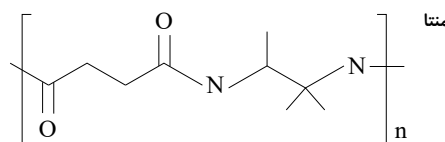
(C)

- ۱) دارچین - میخک - گشنیز - بادام   ۲) میخک - گشنیز - دارچین - رازیانه
۳) دارچین - زردچوبه - گشنیز - رازیانه   ۴) میخک - بادام - رازیانه - زردچوبه

۵۷) در کدام گزینه نسبت شمار اتم‌های هیدروژن ترکیب اول به شمار اتم‌های کربن ترکیب دوم بزرگ‌تر است؟

- ۱) سیکلوهگزان و اتیل دی متیل آمین   ۲) ۳ و ۳-دی متیل، پنتان و اتیل بوتانوات
۳) نفتالن و بنزن   ۴) ویتامین C و منتول

۵۸) در پلی‌آمید زیر، اختلاف تعداد اتم‌های کربن دی‌آمین با تعداد پیوند کوالانسی دی‌اسید سازنده، کدام است؟

منتا

- ۱) ۱۳   ۲) ۱۰   ۳) ۱۵   ۴) ۲۱

۵۹) در سوختن کامل آلکان A، نسبت جرم آب تولیدشده به جرم آلکان، ۱٫۵ است. آلکان مورد نظر کدام است؟ فار ($O = 16, C = 12, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)

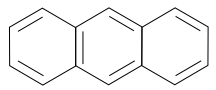
- ۱) C_5H_{12} ۲) C_4H_{10} ۳) C_6H_{14} ۴) C_7H_{16}

۶۰) کدام یک از هیدروکربن‌های زیر بر اثر هیدروژن‌دار شدن کامل، بیش‌ترین درصد افزایش جرم را خواهد داشت؟

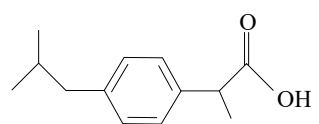
فار ($H = 1, C = 12, Cl = 35.5 : g \cdot mol^{-1}$)

- ۱) اتن   ۲) پروپین   ۳) کلرواتن   ۴) بنزن

(I)

۶۱) چند مورد از مطالب $H = 1, C = 12, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$ زیر درباره دو ترکیب زیر، فار درست است؟

(II)

- هر دو، ترکیب‌هایی آروماتیک به‌شمار می‌آیند. 8.72
- ترکیب بر اثر هیدروژن‌دار شدن کامل به‌تقریب درصد افزایش ۳ جرم پیدا می‌کند.
- تفاوت جرم مولی این دو ترکیب برابر (I) گرم است.

- ۱) ۳   ۲) ۲   ۳) ۱   ۴) ۴

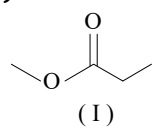
۶۲) ۲۰۰ لیتر گاز اتن با چگالی $6g \cdot L^{-1}$ در واکنش پلیمری شدن شرکت کرده و مقدار 1.2×10^{-5} مول پلی‌اتن به‌دست آمده است. شمار واحدهای تکرارشونده در پلیمر به‌دست آمده به‌تقریب کدام فار است؟

($H = 1, C = 12 : g \cdot mol^{-1}$)

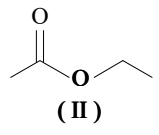
- ۱) 6.3×10^5 ۲) 9.5×10^5 ۳) 2×10^6 ۴) 1.5×10^6

۶۳) با توجه به فرمول «نقطه - خط» دو استر زیر، فرمول ساختاری استری که از واکنش اسید سازنده استر (I) و الکل سازنده استر (II) به‌دست می‌آید، کدام است؟

فار

(I)

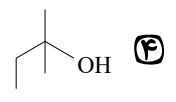

(II)

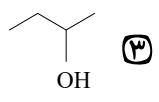
- ۱) $CH_3 - O - \overset{O}{\parallel} C - CH_2 - CH_3$
- ۲) $CH_3 - \overset{O}{\parallel} C - O - CH_2 - CH_3$
- ۳) $CH_3 - CH_2 - \overset{O}{\parallel} C - O - CH_2 - CH_3$
- ۴) $CH_3 - CH_2 - O - \overset{O}{\parallel} C - CH_3$

۶۴) تفاوت جرم فراورده‌های حاصل از سوختن کامل ۰.۱ مول از یک الکل یک‌عاملی سیرشده برابر ۱.۱۲ گرم است. این الکل می‌تواند باشد؟

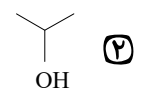
فار ($H = 1, C = 12, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

(I)

(II)

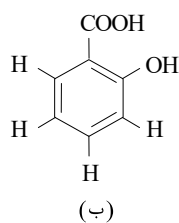
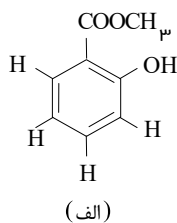

(III)

۱) C_4H_9OH

۶۵) با توجه به دو ترکیب مقابل چه تعداد از عبارتهای داده شده صحیح است؟

خوشخوان

الف) فرمول مولکولی ترکیب (الف) $C_8H_8O_3$ است.

ب) تفاوت جرم مولی این دو ترکیب برابر ۱۵ است.

$C = 12, H = 1, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$

(۱۲, ,)

پ) هر دو ترکیب آروماتیک و دارای

الکترون ناپیوندی و ایزومر یکدیگر

هستند.

۴ (۴)

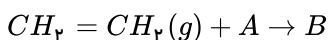
۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

خوشخوان

۶۶) با توجه به واکنش مقابل، عبارت همه گزینه‌ها درست‌اند به جز:

۱) اگر A ، گاز هیدروژن باشد، B ترکیبی است که در کشاورزی از آن به‌عنوان عمل آورنده به‌کار می‌رود.

۲)

ترکیبی است که می‌دهد.

۸۵ ، برم مایع باشد، $H = 1, Br = 80 : g \cdot mol^{-1}$ آن را برم تشکیل

۳) H_2SO_4 ، A اگر آب باشد، در حضور

کاتالیزگر

۴)

۶۷) از واکنش ۰٫۲ مول از یک اسید چرب سیر شده با مقدار کافی محلول سود سوزآور طی واکنش با بازده ۵۰٪

مقدار ۲۹٫۲ گرم صابون جامد تولید می‌شود. در قسمت ناقصی این اسید چرب چه تعداد پیوند کووالانسی وجود دارد؟

($O = 16, H = 1, C = 12, Na = 23$) (پیوند بین بخش ناقصی و قطبی را محسوب کنید)

۴۶ (۴)

۴۹ (۳)

۵۲ (۲)

۸۵ (۱)

۶۸) با توجه به ساختار و مولکول‌های آلی مطرح شده در کتاب چند مورد از عبارتهای زیر صحیح هستند؟

خوشخوان

الف) بنزوئیک اسید یک کربوکسیلیک اسید آروماتیک است که در تمشک و نخودفرنگی وجود دارد.

ب) آشنا ترین کربوکسیلیک اسید، متانوئیک اسید است.

پ) گیاه گشنیز و منتول دارای گروه‌های عاملی مشترک هستند.

۳۰

و دارای یک حلقه سیکلوهگزانی و

ت) منتول الکی تک‌عاملی با فرمول کلی است

همچنین تعداد C پیوند می‌باشد.

ث) کلسترول و ویتامین دارای گروه عاملی مشترک هستند ولی کلسترول در آب حل (۳) ۳ (۴)

۶۹) در واکنش آبکافت ۱۰۰٫۲ گرم اتیل پروپانوات با بازده ۷۰ درصد چه اسیدی حاصل می‌شود و مقدار آن چند

خوشخوان

گرم است؟

($O = 16, C = 12, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)

۴۲ - $C_4H_8O_2$ (۴)

۵۲ - $C_3H_6O_2$ (۳)

۶ - $C_2H_4O_2$ (۲)

۷۴ - $C_3H_6O_2$ (۱)

۷۰) چند مورد از عبارتهای زیر صحیح هستند؟

الف) اتیلن گلیکول را می‌توان از واکنش اتن با یک اکسنده تهیه کرد.
 ب) PET یا پلی‌اتیلن ترفتالات را از واکنش اتیلن گلیکول و ترفتالیک اسید حاصل می‌شود که یک پلی‌استر است.
 پ) از پارازیلن با فرمول C_8H_{10} می‌توان ترفتالیک اسید را با فرمول $C_8H_8O_4$ تهیه کرد که یک دی‌اسید از خانواده کربوکسیلیک اسیدهاست.
 ت) پلیمرهایی مانند PET جزء پلیمرهای سبز دسته‌بندی می‌شود و در طبیعت به راحتی تجزیه می‌شوند.
 ث) واکنش $N_2O_4(g) \rightleftharpoons 2NO_2(g)$ را با کاهش دما می‌توان به سمت پررنگ‌تر کردن مخلوط واکنش جابه‌جا کرد.

- قهوه‌ای بی‌رنگ
- ۱) ۵   ۲) ۴   ۳) ۳   ۴) ۲

۷۱) اگر از واکنش کامل ترفتالیک اسید با مقدار کافی اتیلن گلیکول، ۹ کیلوگرم از جرم مواد آلی کاسته شده باشد، حدوداً چند پلیمر با میانگین شمار واحدهای تکرار شونده برابر با صد هزار می‌توان تولید کرد؟ ($H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)
 خوشخوان $O = 16$

- ۱) 3.01×10^{20} ۲) 3.01×10^{21} ۳) 3.01×10^{22} ۴) 3.01×10^{23}

۷۲) در ساختار نقطه - خط یک آلکان، ۸ خط دیده می‌شود (پیوندهای بین کربن)

کربن - چه تعداد از عبارتهای زیر در مورد این آلکان درست است؟ خوشخوان
 الف) در دمای اتاق، حالت فیزیکی آن با حالت فیزیکی آهن در واکنش ترمیت یکی است.

ب) تعداد پیوندهای H در هر مولکول آن برابر با تعداد کربن در H پیتامین است.

پ) شمار اتم‌های هیدروژن مولکول این آلکان و مولکول منتول با هم برابر است.

- ۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۳

۷۳) کدام گزینه به درستی جمله‌های (I) و (II) را تکمیل می‌کند؟
 منتا

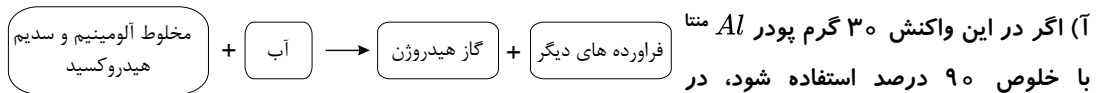
I) اتیلن... گلیکول... ترکیبی...
 در آب است که مولکول آن، پیوند کووالانسی داشته و از اکسایش... توسط محلول رقیق پتاسیم پرمنگنات حاصل می‌شود.

درجه تغییر کرده و پیوند بر

- ۱) I ۹ II ۲   ۲) I ۱۰ II ۳

- ۳) I - (محلول، ۹، اتن) - II (یک، ۳)   ۴) I - (نامحلول، ۹، اتن) - II (دو، ۳)

۷۴) با توجه به فرآیند زیر چه تعداد از عبارتهای درست هستند؟

۱٫۵ لیتر گاز تولید می‌شود (چگالی گاز H_2 برابر $1.29 \cdot L^{-1}$ است).

ب) فشار گاز تولید شده در پاک‌کننده پودری، موجب باز شدن مجاری مسدود شده می‌شود.

پ) اختلاف مجموع ضرایب استوکیومتری مواد واکنش دهنده و فراورده‌ها برابر ۶ است.

ت) این فرآیند همانند انحلال آمونیوم نیترات در آب، گرماده است.

ث) مخلوط آلومینیم و سدیم هیدروکسید یک نوع پاک‌کننده خورنده به‌شمار می‌آید.

- ۱) ۳   ۲) ۲   ۳) ۲   ۴) ۴

۷۵) پاسخ جمله‌های (I)، و (II)، به ترتیب..

و
است.

متنا

I) در اثر سوختن کامل یک آلکین به اندازه جرم آلکین، بخار آب تولید می‌شود. در ساختار این آلکین

II) چند پیوند وجود دارد؟

(در ترکیب اتیل ، دی‌متیل پنتان مجموع شمار پیوندهای C-H و تعداد اتم‌ها برابر چه عددی

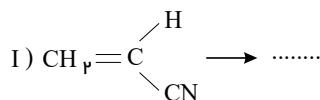
۴) ۴۹ - ۶

۳) ۴۸ - ۸

۲) ۴۶ - ۶

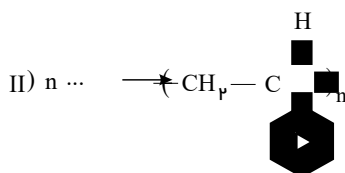
۱) ۴۹ - ۸

۷۶) با توجه به واکنش‌های داده شده، چند مورد از مطالب زیر، درست‌اند؟

متنا

(I) سیانواتن نامیده می‌شود و مونومر واکنش (II) یک ترکیب آروماتیک است.

(ب) در ساختار مونومر شرکت‌کننده در واکنش (II)، پیوند اشتراکی وجود دارد.

(پ) اگر به جای گروه CN- در مونومر شرکت‌کننده در واکنش (I) گروه متیل قرار بگیرد، از پلیمر حاصل در ساخت سرنگ استفاده می‌شود.

(ت) از فرآورده واکنش (I) در تهیه پتو و از فرآورده واکنش (II) در تهیه نخ دندان استفاده می

۴) ۱

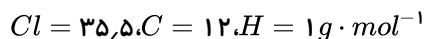
۳) ۲

۲) ۳

۱) ۴

متنا

۷۷) کدام گزینه نادرست است؟

۱) ۵۶٫۸٪ درصد جرمی پلی‌وینیل کلرید را عنصر کلر تشکیل می‌دهد.

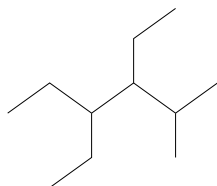
۲) جرم یک بطری ساخته شده از پلی‌اتن ۴۲ گرم است. برای ساخت این بطری ۱٫۲ مول اتن به کار رفته است.

۳) از پلیمر شدن اتن، فرآورده پلی اتن حاصل می‌شود که جامدی سفیدرنگ است.

۴) در ساختار واحد تکرار شونده پلی‌اتن، ۶ اتم وجود دارد.

متنا

۷۸) با توجه به ترکیب مقابل، کدام گزینه نادرست است؟

۱) نام این ترکیب ۳ و ۴-دی اتیل -۲-متیل‌هگزان است.

۲) از سوختن کامل ۰٫۲ مول از این ترکیب ۴٫۶ مول گاز تولید می‌شود.

۳) ۳ گروه CH₃ در ساختار آن وجود دارد.

۴) با ترکیب ۲، ۲، ۳، ۴ و ۴-پنتامتیل پنتان ایزومر است.

۷۹) چند مورد، از عبارتهای زیر درست است؟

متنا

(الف) اختلاف تعداد پیوندهای اشتراکی اتیلن گلیکول و اوره برابر تعداد اتم اکسیژن در اوره است.

(ب) اگر در مولکول استون، گروه‌های متیل را با گروه‌های NH₂- جایگزین کنیم، اوره به دست می‌آید.

(پ) نسبت تعداد اتم‌های هیدروژن به اتم کربن، در وازلین بیشتر از همین نسبت در روغن زیتون است.

(ت) اختلاف تعداد اتم‌های هیدروژن و کربن در وازلین برابر مجموع اتم‌های گلوکز است.

(ث) برای سوختن ۵٫۷ گرم بنزین به ۲۰ گرم گاز اکسیژن نیاز است.

۴) ۲

۳) ۴

۲) ۱

۱) ۳

نانو

۸۰) چند مورد از موارد زیر درباره «پلی استیرن» نادرست است؟

الف) از سوختن کامل ۱۵٫۶ گرم از آن در شرایط STP، ۲۶٫۸۸ لیتر گاز CO_۲ آزاد می‌شود. (ب) جزو ترکیبات هیدروکربنی آروماتیک است.

ج) فرمول مولکولی مونومر آن C_۸H_۸ و دارای ۲۰ پیوند اشتراکی می‌باشد.

د) یک پلی استر به حساب می‌آید که در ساخت ظروف یک بار مصرف کاربرد دارد.

$$H = ۱ \quad C = ۱۲ \quad ۹۲٫۳۰\%$$

- ۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

۸۱) از واکنش ۳۲۰۰۰ mg از اولین عضو خانواده الکل‌های یک عاملی با درصد خلوص ۷۰٪ با اسیدی که بر اثر

گزش مورچه سرخ وارد بدن می‌شود، ۲۴g ترکیب آلی در عمل تولید می‌گردد، بازده درصدی واکنش کدام است؟

نانو $(1 \text{ mol } C = ۱۲ \text{ g}, 1 \text{ mol } H = ۱ \text{ g}, 1 \text{ mol } O = ۱۶ \text{ g})$

- ۱) ۵۷٫۱۴٪   ۲) ۶۵٫۲۸٪   ۳) ۱۲٫۹۶٪   ۴) ۳۰٪

۸۲) ۶ گرم از یک کربوکسیلیک اسید سیر شده یک عاملی، در حضور سولفوریک اسید با مقدار کافی متانول واکنش

داده و ۳٫۷ گرم استر تولید می‌کند. اگر بازده واکنش ۵۰٪ باشد، فرمول اسید مورد نظر کدام است؟

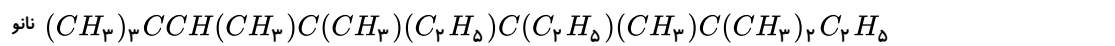
- ۱) CH_۳CH_۲CH_۲COOH   ۲) CH_۳CH_۲COOH
 ۳) HCOOH   ۴) CH_۳COOH

۸۳) در یک واکنش استری شدن ۸٫۸ گرم استر از واکنش ۴٫۶ گرم اتانول با یک کربوکسیلیک اسید به دست

می‌آید. نام این استر کدام است؟ ($H = ۱, C = ۱۲, O = ۱۶ : g \cdot mol^{-1}$)

- ۱) متیل اتانوات   ۲) اتیل متانوات   ۳) متیل پروپانوات   ۴) اتیل اتانوات

۸۴) برای ساختار داده شده مقابل چند گزینه صحیح است؟

الف) این آلکان در نام گذاری به اکتان ختم می‌شود.

ب) دارای هشت شاخه فرعی است.

ج) در ساختار آلکان تعداد ۳ اتم کربن وجود دارد که این کربن‌ها هر کدام به ۴ کربن دیگر اتصال دارند.

د) در صورتی که به جای گروه‌های اتیل، گروه‌های متیل، و به جای گروه‌های متیل، گروه‌های اتیل قرار گیرد، زنجیر اصلی

۱۰ کربنی می‌شود.

- ۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

۸۵) یک مول از یک آلکن و ۰٫۵ مول آلکان در نتیجه سوختن به یک میزان آب تولید می‌کنند. این هیدروکربن‌ها

کدامند؟

$$(C = ۱۲, H = ۱, O = ۱۶ \frac{g}{mol})$$

- ۱) C_۳H_۸ - C_۲H_۴   ۲) C_۳H_۶ - C_۲H_۴   ۳) C_۴H_{۱۰} - C_۳H_۶   ۴) C_۳H_۸ - C_۴H_۸

۸۶) در آلکان A نسبت شمار پیوند C-H به پیوندهای C-C ۲٫۵ B

برابر ، ولی در آلکین همین نسبت برابر است. ذره ۱٫۲

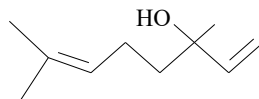
این صورت کدام گزینه‌ها صحیح می‌باشد؟ ۱۳

الف) اختلاف تعداد اتم‌های سازنده آلکان و آلکین است.

ب) برای آلکین نوع ساختار دارای پیوند سه گانه امکان پذیر

است. B متیل پنتان کمتر است. ۶

- ۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

۸۷) مخلوطی از بنزآلدهید و یک ترکیب با ساختار درون یک ظرف دربسته به طور

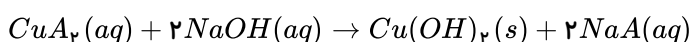
کامل سوزانده می‌شود. اگر میزان آب حاصل برابر ۷٫۸ مول و CO_2 تولید شده برابر ۹٫۴ مول باشد، درصد مولی بنزآلدهید در این مخلوط کدام است؟ (از سوختن هر دو ترکیب، $CO_2(g)$ و $H_2O(l)$ تشکیل می‌شود.

سراسری $(H = 1, C = 12, O = 16 : g \cdot mol^{-1})$

- ۱) ۱۵   ۲) ۲۰   ۳) ۲۵   ۴) ۳۰

۸۸) اگر ۴٫۵۵ گرم از یکی از نمک‌های مس (II) با ۱۰۰ میلی‌لیتر محلول ۰٫۵ مولار سدیم هیدروکسید واکنش کامل دهد، آنیون این نمک مس کدام است و در این واکنش، چند گرم $Cu(OH)_2(s)$ تشکیل می‌شود؟ سراسری

$(H = 1, C = 12, N = 14, O = 16, Na = 23, Cu = 64 : g \cdot mol^{-1})$

- ۱) استات، ۲٫۴۵   ۲) استات، ۲٫۳۷   ۳) نیتрат، ۲٫۴۵   ۴) نیترات، ۲٫۳۷

۸۹) ۱٫۰۵ گرم مخلوطی از ویتامین C ($C_6H_8O_6, M = 176 g \cdot mol^{-1}$) و ویتامین K

($C_{31}H_{46}O_7, M = 450 g \cdot mol^{-1}$) در ۱۰۰ میلی‌لیتر آب ریخته و برای ۵ دقیقه به شدت هم‌زده و سپس صاف

می‌شود. جامد جمع‌شده روی کاغذ صافی به وزن ۰٫۴۵ گرم به‌طور کامل سوزانده می‌شود. به ترتیب از راست به چپ،

مقدار ویتامین C در نمونه، برابر چند گرم و مقدار CO_2 تولید شده، برابر چند مول است؟ (باتغییر) سراسری

- ۱) ۰٫۱۲، ۰٫۴۵   ۲) ۰٫۳۱، ۰٫۴۵   ۳) ۰٫۱۲، ۰٫۶   ۴) ۰٫۳۱، ۰٫۶

۹۰) هر لیتر از یک هیدروکربن گازی در شرایط STP، ۲٫۵ گرم جرم دارد. درصد جرمی تقریبی کربن در آن کدام

است و فرمول «نقطه - خط» آن به کدام صورت می‌تواند باشد؟ ($H = 1, C = 12 : g \cdot mol^{-1}$) خارج از کشور

۹۱) مخلوطی از ۳-متیل هگزان و ۱-هگزن به وزن ۲۰ گرم، با ۳۲ گرم برم مایع به‌طور کامل واکنش می‌دهد،

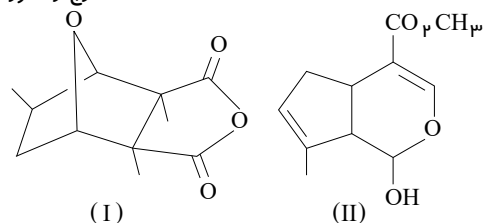
درصد جرمی ۳-متیل هگزان در مخلوط پایانی به کدام عدد نزدیک‌تر است؟ خارج از کشور

$(H = 1, C = 12, Br = 80 : g \cdot mol^{-1})$

- ۱) ۱۶٫۳۵   ۲) ۱۷٫۵   ۳) ۶٫۵۶   ۴) ۶٫۱۵

۹۲) کدام مطلب دربارهٔ دو مولکول با ساختارهای زیر، درست است؟ ($H = 1, C = 12 : g \cdot mol^{-1}$)

خارج از کشور

نسبت جرم هیدروژن به جرم کربن در ترکیب (II)، به تقریب ۰٫۱۰۶ است.

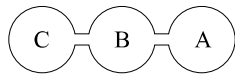
۴) دو ترکیب با هم ایزومرند و تفاوت آن‌ها در شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی روی اتم‌های آن‌ها است.

۹۳) اگر پاک‌کنندهٔ صابونی که دارای کاتیون سدیم است دارای ۳۳ اتم هیدروژن باشد، چند گرم از این پاک‌کننده

می‌تواند به‌طور کامل با ۲۰۰ میلی‌لیتر محلول منیزیم کلرید ۰٫۵ مولار به‌طور کامل واکنش دهد؟ متنا

$(H = 1, C = 12, Na = 23, O = 16 : g \cdot mol^{-1})$

- ۱) ۵۸٫۴   ۲) ۵۸٫۶   ۳) ۵۸٫۶   ۴) ۶۲٫۶

۹۴) اگر سه مخزن متصل به هم A و B و C در اختیار داشته باشیم. در ابتدا شیر بین سه مخزن بسته باشد و مخزن A حاوی اکسیژن به مقدار کافی و مخزن B مخلوطی از گازهای اتان و اتن و مخزن C حاوی گاز کلر باشد. اگر در ابتدا شیر بین مخزن B و C باز شود و تمام کلر موجود در واکنش مصرف شود و سپس شیر مخزن A و B باز شود و در آخر 4 مول HCl و 8 مول آب تولید می شود. جرم اولیه مخزن

smart

$$(C = 12 \frac{g}{mol}, H = 1 \frac{g}{mol})$$

- ۱) $111g$ ۲) $60g$ ۳) $150g$ ۴) $55,5g$

۹۵) چند مورد از مطالب زیر درست است؟

smart

الف) اگر 2 مولکول بنزن را در کنار هم بگذاریم مولکول نفتالن به دست می آید.
 ب) برای به دام انداختن گوگرد دی اکسید خارج شده از نیروگاه ها از کلسیم کربنات استفاده می شود.
 ج) از واکنش دومین عضو خانواده آلکن ها با برم دی برمواتان به دست می آید.
 د) گرمای آزاد شده به ازای سوختن $1g$ بنزین $1,6$ برابر گرمای آزاد شده به ازای سوختن $1g$ ذغال سنگ است.

- ۱) 0 ۲) 1 ۳) 2 ۴) 3

۹۶) $2,7$ گرم از هیدروکربن در واکنش با مقدار کافی گاز اکسیژن $2,7$ گرم بخار آب تولید می کند تعداد کربن های این هیدروکربن چقدر است و با گرفتن چند مولکول هیدروژن به حالت سیر شده در می آید. (با فرض اینکه تفاوت تعداد

smart

$$(C = 12, H = 1, H_2O = 18)$$

- ۱) $2 - 2$ ۲) $4 - 2$ ۳) $4 - 2$ ۴) $4 - 4$

۹۷) اگر اسید چرب با زنجیره 10 کربنی و الکل 5 کربنی تشکیل یک استر بدهند و از استر حاصل برای تهیه صابون جامد استفاده شود، محاسبه کنید با مصرف 1280 گرم استر چند گرم صابون تولید می شود، در صورتی که بازده واکنش 80 درصد باشد؟

$$(C = 12, O = 16, H = 1, Na = 23 : g \cdot mol^{-1})$$

- ۱) 1004 ۲) 832 ۳) 1569 ۴) 1300

۹۸) اگر دنباله کربنی سیر شده (R) در یک شوینده صابونی نسبت به یک شوینده غیرصابونی 6 کربن بیش تر داشته باشد و کاتیون در هر دو، یون سدیم باشد، جرم مولی کدام یک و به چه میزان بیش تر است؟

نانو

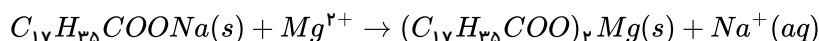
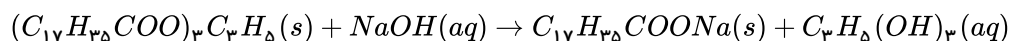
$$(Na = 23, S = 32, C = 12, O = 16, H = 1 : g \cdot mol)$$

- ۱) صابونی - 44 گرم بر مول   ۲) غیرصابونی - 44 گرم بر مول
 ۳) صابونی - 28 گرم بر مول   ۴) غیرصابونی - 28 گرم بر مول

۹۹) از اثر سدیم هیدروکسید کافی بر $0,2$ مول چربی به فرمول $(C_{17}H_{35}COO)_3C_3H_5$ چند مول صابون حاصل می شود و این مقدار صابون در آب سخت حداکثر چند گرم رسوب تشکیل می دهد؟

نانو

$$C = 12, H = 1, O = 16, Mg = 24$$

- ۱) $223,7 - 7$ ۲) $178,9 - 1$ ۳) $177 - 0,6$ ۴) $150,2 - 0,2$

۱۰۰) چه تعداد از عبارت های زیر درست است؟

۱) تعداد گروه های هیدروکسیل در متانول، اتانول، اتیلن گلیکول و گلیسرین با تعداد کربن در هر کدام برابر است. نانو

۲) اتیلن گلیکول و اوره، علاوه بر مولکول های خود با مولکول های آب نیز پیوند هیدروژنی می دهند.

۳) روغن زیتون گرانروی بیشتری نسبت به وازلین داشته و هر دو در بنزین محلول هستند.

۴) سوختن کامل $0,2$ مول وازلین، به $851,2$ لیتر هوا در شرایط استاندارد نیاز دارد.

۱۰۱) چند مورد از عبارتهای زیر درست است؟

آ) اختلاف تعداد پیوندهای اشتراکی اتیلن گلیکول و اوره برابر تعداد اتم اکسیژن در اوره است. نانو
ب) اگر در مولکول استون، گروههای متیل را با گروههای NH_2 جایگزین کنیم، اوره به دست می آید.
پ) نسبت تعداد اتمهای هیدروژن به اتم کربن، در وازلین بیشتر از همین نسبت در روغن زیتون است.
ت) اختلاف تعداد اتمهای هیدروژن و کربن در وازلین برابر مجموع اتمهای گلوکز است.
ث) برای سوختن 5.7 گرم بنزین به 20 گرم گاز اکسیژن نیاز است.

- ۱) ۳   ۲) ۱   ۳) ۴   ۴) ۲

۱۰۲) با اثر دادن 19 گرم منیزیم کلرید بر محلول صابونی از سدیم با زنجیر کربنی سیرشده، مقدار 112.4 گرم رسوب تولید شده است. تعداد اتمهای هیدروژن در آنیون تشکیل دهنده این صابون چقدر است؟ (نانو
 $Cl = 35.5, H = 1, C = 12, O = 16, Mg = 24 : g \cdot mol^{-1}$)

- ۱) ۳۳   ۲) ۳۴   ۳) ۳۵   ۴) ۳۶

۱۰۳) چند عبارت از عبارتهای زیر درست اند؟

آ) تعداد اتمهای اتیلن گلیکول 1.25 برابر تعداد اتمهای اوره است. نانو
ب) حدود 39 درصد جرم گلیسرول را کربن تشکیل می دهد.
پ) شمار جفت الکترونهای ناپیوندی اوره و صابون برابر است.
ت) تفاوت تعداد پیوندهای کوالانسی روغن زیتون و چربی کوهان شتر، برابر 6 است.
ث) اتیلن گلیکول مانند متانول به هر نسبتی در آب حل می شود.

- ۱) ۲   ۲) ۳   ۳) ۴   ۴) ۵

۱۰۴) 145.2 گرم صابون جامد با زنجیر 14 کربنی سیرشده را درون نمونه ای آب سخت دارای یون منیزیم می ریزیم، اگر 40 درصد صابون با مقدار کافی یون منیزیم واکنش دهد، جرم رسوب حاصل چند گرم است؟ (نانو
 $C = 12, O = 16, H = 1, Na = 23, Mg = 24 : g \cdot mol^{-1}$)

- ۱) 27.83 ۲) 2.783 ۳) 55.66 ۴) 5.566

۱۰۵) اگر 5.84 گرم از یک صابون جامد با $20 mL$ محلول 0.5 مولار منیزیم کلرید به طور کامل واکنش دهد، شمار اتمهای کربن زنجیر آلکیل (R) در این صابون کدام است؟ (نانو
 $Mg = 24, Na = 23, O = 16, C = 12, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)

- ۱) ۱۵   ۲) ۱۶   ۳) ۱۷   ۴) ۱۸

۱۰۶) 200 گرم از یک نوع صابون جامد را داخل 250 سی سی از یک نمونه آب سخت با غلظت 0.4 مولار منیزیم کلرید، حل کرده ایم. 58.4 گرم از این صابون در واکنش تشکیل رسوب شرکت کرده و سختی آب را کامل از بین برده است. فرمول این صابون کدام یک از گزینه های زیر است؟ (نانو
 $Mg = 24, O = 16, H = 1, C = 12, Na = 23, K = 39 : g \cdot mol^{-1}$)

- ۱) $C_{15}H_{29}COONa$ ۲) $C_{17}H_{33}O_2Na$ ۳) $C_{16}H_{31}COONa$ ۴) $C_{17}H_{35}COONa$

۱۰۷) 108 گرم اسیدچرب با فرمول $C_{16}H_{33}COOH$ را با مقدار کافی از محلول بازی وارد واکنش می کنیم تا صابون جامد تشکیل شود. این صابون جامد وارد آب سختی حاوی $CaCl_2$ می شود. اگر به صورت کامل با هم واکنش دهند، جرم رسوب تشکیل شده چقدر است؟ (smart
 $C = 12, H = 1, O = 16, Ca = 40 : g \cdot mol^{-1}$)

- ۱) 123.6 ۲) 231.2 ۳) 61.8 ۴) 123.6

۱۰۸) کدام موارد درست بیان شده‌اند؟

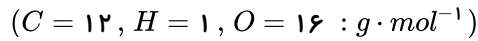
smart

آ) تعداد اتم‌های هیدروژن در روغن زیتون دو برابر این تعداد در وازلین است.

ب) بنزین نسبت به گریس فراریت کمتری دارد.

پ) در واکنش سوختن چربی کوهان شتر پس از موازنه، اختلاف ضرایب فرآورده‌ها و واکنش‌دهنده‌ها برابر ۵۳ می‌باشد.

ت) برای سوزاندن ۶۳٫۵ گرم گریس، به ۳۰۸ لیتر اکسیژن در شرایط *STP* نیاز داریم.

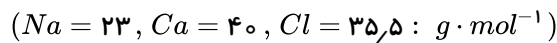
- ① آ-ت   ② ب-پ   ③ آ-پ   ④ ب-ت

۱۰۹) صابونی جامد داریم. آن را در ۶ متر مکعب محلول که حاوی کلسیم کلرید است، حل می‌کنیم. مقدار نمک

خوراکی به دست آمده ۳۵۱ گرم می‌باشد. در صورتی که چگالی محلول $1g \cdot mL^{-1}$ باشد، حساب کنید غلظت کلسیم

smart

کلرید در محلول اولیه برحسب *ppm* چقدر بوده است؟

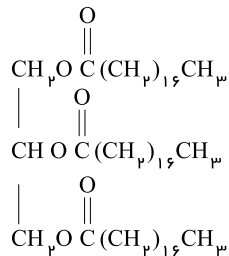

- ① ۳۳۳   ② ۵۵٫۵   ③ ۱۱۱   ④ ۶۶۶

۱۱۰) ۴٫۴۵ کیلوگرم از استر زیر را وارد واکنش آبکافت می‌کنیم. در صورتی که بازده واکنش ۸۰ درصد باشد،

مشخص کنید چند گرم کربوکسیلیک اسید به دست می‌آید؟ ($H = 1, O = 16, C = 12 : g \cdot mol^{-1}$)

smart

- ① ۱۱۳۶
② ۳۴۰۸
③ ۴۲۶۰
④ ۱۴۲۰

۱۱۱) برای از بین بردن ۶۴ گرم اسید چرب سیرشده، به ۲۵ گرم محلول *NaOH* با درصد خلوص ۴۰٪ نیاز

داریم. جرم مولی صابون تولیدشده چقدر است؟ ($C = 12, H = 1, O = 16, Na = 23 : g \cdot mol^{-1}$)

smart

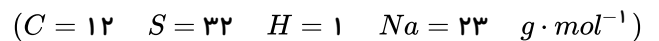
- ① ۲۵۰   ② ۲۶۴   ③ ۲۹۲   ④ ۲۷۸

۱۱۲) اگر تفاوت جرم مولی یک پاک‌کننده غیرصابونی که شامل ۲۰ اتم کربن است با یک پاک‌کننده صابونی برابر

۷۰ گرم باشد، تعداد کربن گروه آلکیل پاک‌کننده صابونی کدام است؟ (کاتیون موجود در هر دو نوع پاک‌کننده Na^+

است و بخش هیدروکربنی هر دو نوع پاک‌کننده را سیر شده در نظر بگیرید.)

smart

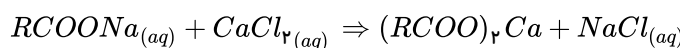

- ① ۱۶   ② ۱۷   ③ ۱۸   ④ ۱۹

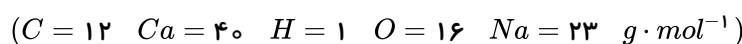
۱۱۳) اگر از واکنش ۰٫۱ مول صابون جامد با مقدار کافی کلسیم کلرید ۳٫۰۳ گرم رسوب تولید شود. زنجیره

smart

هیدروکربنی سیر شده *R* در این صابون چند اتم کربن دارد؟

⌋ (واکنش موازنه شود)

- ① ۱۶   ② ۱۷   ③ ۱۸   ④ ۱۹

۱۱۴) چه تعداد از عبارات‌های زیر نادرست است؟

smart

- صابون‌ها در آب سخت با آنیون‌ها واکنش داده و به خوبی کف نمی‌کنند.
- پاک‌کننده‌های غیرصابونی نسبت به پاک‌کننده صابونی (با تعداد کربن برابر) از جرم مولی بالاتری برخوردارند.
- صابون مراغه فاقد افزودنی است و به دلیل خاصیت بازی مناسب برای موهای چرب قابل استفاده است.
- برای افزایش قدرت پاک‌کنندگی صابون به آن‌ها نمک‌های فسفات می‌افزایند.
- بخش آبدوست صابون جامد شامل ۳ عنصر کربن - اکسیژن و سدیم است.

① ۲   ② ۳   ③ ۴   ④ ۵

۱۱۵) هر گاه به ۵ لیتر آب سخت که غلظت یون منیزیم آن 4 ppm است، 6.4 گرم صابون جامد که زنجیره کربن

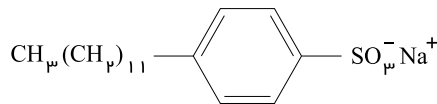
آن شامل ۱۸ اتم کربن می‌باشد، اضافه کنیم چند درصد صابون رسوب خواهد کرد؟ (چگالی آب سخت را $1 \text{ g} \cdot \text{mL}^{-1}$ در نظر بگیرید.) ($Na = 23$ $C = 12$ $O = 16$ $H = 1$ $Mg = 24 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

smart

① ۱۰۰   ② ۶۴   ③ ۳۲   ④ ۱۶

۱۱۶) چه تعداد از مطالب زیر در رابطه با ساختار ترکیب زیر درست است؟

smart ($S = 32, Na = 23, O = 16, C = 12, H = 1 : \text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

آ) این ساختار مربوط به یک پاک‌کننده غیرصابونی با فرمول $C_{18}H_{25}SO_3^- Na^+$ است.

- ب) هر مول از این ترکیب با اضافه کردن سه مول اتم هیدروژن، به یک ترکیب سیر شده تبدیل می‌شود.
 پ) درصد جرمی گوگرد در این پاک‌کننده، کمتر از 1.5 برابر درصد جرمی سدیم است.
 ت) می‌توان از این ترکیب به عنوان پاک‌کننده در مناطقی که آب شور است، استفاده کرد.

① صفر   ② یک   ③ دو   ④ سه

۱۱۷) در بخش، ناقطی، پاک‌کننده‌های غیرصابونی، علاوه بر...

نیز وجود دارد. اگر یک

۲۰

smart

- ① حلقه بنزنی - $SO_3^- Na^+$ - $C_{20}H_{41}SO_3^- Na^+$ زنجیر هیدروکربنی - $C_{20}H_{41}SO_3^- Na^+$
 ② زنجیر هیدروکربنی - حلقه بنزنی - $C_{20}H_{41}SO_3^- Na^+$ ③ حلقه بنزنی - $C_{20}H_{41}SO_3^- Na^+$
 ④ زنجیر هیدروکربنی - حلقه بنزنی - $C_{20}H_{41}SO_3^- Na^+$

۱۱۸) در یک پاک‌کننده صابونی جامد با زنجیره هیدروکربنی سیر شده، درصد جرمی C ، برابر $\frac{57}{8}$ درصد جرمی

اکسیژن است. اگر تعداد اتم‌های هیدروژن در این پاک‌کننده برابر با تعداد اتم‌های هیدروژن در یک پاک‌کننده غیرصابونی جامد با زنجیر هیدروکربنی سیر شده باشد، درصد جرمی گوگرد در این پاک‌کننده غیرصابونی به ترتیب کدام

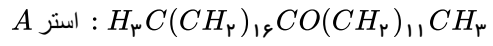
smart

است؟ ($C = 12, H = 1, O = 16, S = 32, Na = 23 : \text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

① ۸,۹   ② ۷,۹   ③ ۹,۲   ④ ۱۰,۲

۱۱۹) اگر تعداد کل اتم‌های کربن یک صابون جامد برابر تعداد اتم‌های کربن کربوکسیلیک اسید حاصل استر A باشد و تعداد اتم‌های کربن زنجیر هیدروکربنی سیرشده یک پاک‌کننده غیرصابونی برابر تعداد اتم‌های کربن الکل حاصل از تفکیک استر A باشد، تفاوت جرم مولی این دو پاک‌کننده، چند گرم بر مول است؟
smart

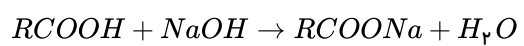

$(C = 12, H = 1, S = 32, O = 16, Na = 23 : g \cdot mol^{-1})$

- ۴۲ ①   ۴۸ ②   ۲۸ ③   ۲۴ ④

۱۲۰) ۲۰۰ گرم سدیم هیدروکسید با درصد خلوص ۹۰ با مقدار کافی اسید چرب که تعداد کربن‌های زنجیره آلکیل آن برابر ۱۶ است وارد واکنش می‌شود. اگر حل شدن ۲۸٫۸ گرم از نمک AB در آب به دست آمده، یک محلول سیرشده ایجاد کند، چند گرم صابون در این واکنش تولید می‌شود و چند گرم سدیم هیدروکسید خالص دست‌نخورده باقی می‌ماند؟ (AB نمک حاصل از واکنش سدیم هیدروکسید و اسیدچرب است. انحلال‌پذیری AB در دمای آزمایش، ۴۰ گرم در ۱۰۰ آب است.)
smart

$(H = 1, O = 16, C = 12, Na = 23 : g \cdot mol^{-1})$

- ۱۰ - ۱۱۶۸ ①   ۲۰ - ۹۹۲ ②   ۱۰ - ۱۱۶۸ ③   ۱۰ - ۹۹۲ ④

شیمی آلی

سال دوازدهم

تجربی

پاسخنامه تشریحی

نکته: تفاوت اساسی ساختار شوینده‌های غیر صابونی با ساختار صابون، جایگزین شدن گروه کربوکسیلات ($-COO^-$) با گروه‌های دیگری مانند سولفونات ($-SO_3^-$) است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

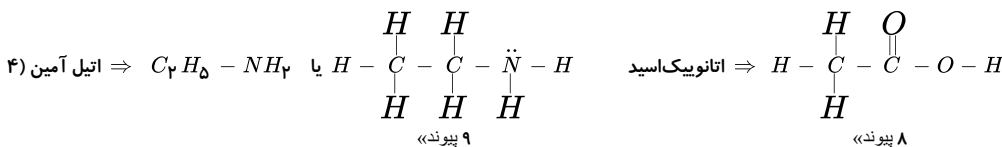
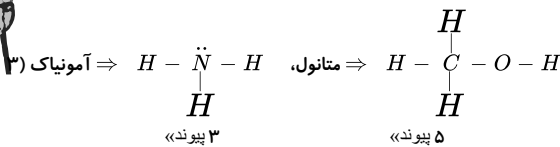
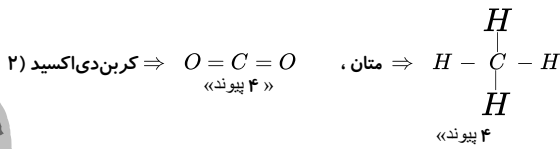
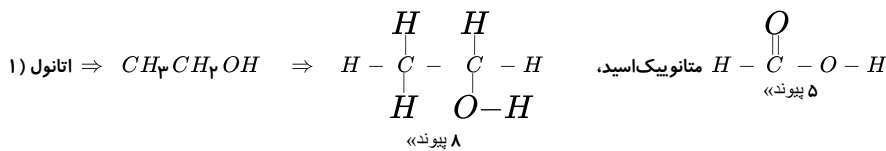
با جایگزین شدن یک گروه $-SO_3^-$ به جای گروه $-COO^-$ می‌بینیم که ترکیب حاصل جرم مولی بیشتری دارد (جرم مولی $-COO^-$ برابر $\frac{44}{mol}$ ، جرم مولی $-SO_3^-$ برابر $\frac{80}{mol}$)

همچنین تعداد اتم اکسیژن گروه ($-SO_3^-$) جدید تعداد اتم اکسیژن بیشتری دارد. سایر گزینه‌ها:

۲) علامت بار الکتریکی بخش محلول در چربی (کربوکسیلات و سولفونات) منفی است.

۳) در هر دو حالت بار آنیون ۱- است بنابراین نسبت کاتیون به آنیون یکسان است.

۴) انحلال‌پذیری در سولفات به خصوص در آب سخت بیشتر ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

۱ ۲ ۳ ۴ ۵

$$C_nH_{2n}O_2 = 12n + 2n + 32 = 14n + 32$$

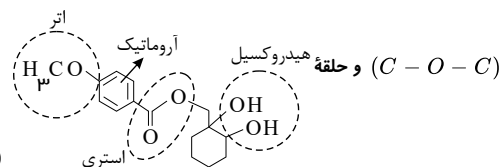
$$14n + 32 = 88 \Rightarrow n = 4 \Rightarrow C_4H_8O_2$$

در فرمول مولکولی این ترکیب، ۸ اتم هیدروژن وجود دارد و با داشتن دو اتم اکسیژن می‌تواند اسید یا استر باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) و برای محاسبه درصد کربن می‌توان نوشت:

$$\text{درصد کربن} = \frac{\text{جرم اتم‌های کربن}}{\text{جرم مولی ترکیب}} \times 100 = \frac{4 \times 12}{88} \times 100 = 54,54\%$$

و گزینه ۴ صحیح است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۵

این ترکیب دارای یک گروه عاملی استری $-C(=O)-O-$ ، دو گروه عاملی هیدروکسیل ($-OH$) و یک گروه عاملی اتری آروماتیک است.

و به علت داشتن عامل $-OH$ می‌تواند پیوند هیدروژنی تشکیل بدهد.

هر اتم اکسیژن در این ترکیب دارای دو جفت الکترون ناپیوندی (۴ الکترون ناپیوندی) می‌باشد.

۶ اتم وجود دارد که هر کدام با سه اتم دیگر در پیوند است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

الف) فرمول مولکولی این ترکیب، $C_{15}H_{23}NO_3$ می‌باشد. (نادرست)

ب) (نادرست). در این شکل اتم هستند که به سه اتم دیگر متصل هستند. اتم کربن که پیوند دوگانه دارند و یک اتم نیتروژن.

۴

پ) هر سه گروه عاملی آمین، استری و الکی را دارد. (درست)

ت) هر اتم اکسیژن در این جفت الکترون ناپیوندی و اتم نیتروژن دارای یک جفت الکترون ناپیوندی است که در مجموع الکترون ناپیوندی وجود دارد. بررسی موارد نادرست:

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

مورد پ) نادرست - زیرا ترکیب‌های آلی موجود در ادویه‌ها در ساختار خود افزون بر اتم‌های کربن و هیدروژن و اتم‌های اکسیژن گاهی نیتروژن و گوگرد نیز دارند.

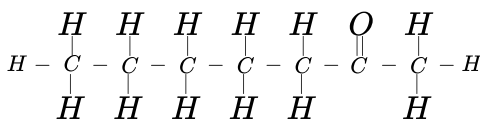
مورد ت) نادرست - گروه عاملی به مولکول آلی دارای آن، خواص فیزیکی و شیمیایی منحصر به فردی می‌بخشد.

مورد الف) نادرست - موارد الف و ب نادرست هستند.

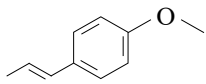
مورد ب) نادرست - زیرا مهم‌ترین تفاوت میان آلدهیدها و کتون‌ها وجود اتم هیدروژن متصل به گروه کربونیل در آلدهیدهاست، اما تعداد اتم‌های هیدروژن در آلدهیدها و کتون‌های هم‌کربن با هم برابر است ($C_nH_{2n}O$) زیرا با هم ایزومرنند.

مورد ب) نادرست - بنزآلدهید ماده آلی موجود در بادام است.

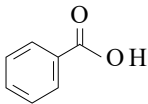
الف) نادرست چون شکل ساختار ۲- هپتانون به صورت زیر است:

ب) نادرست - چون ترکیب آلی موجود در رازیانه با گروه عاملی اتری چهار پیوند دوگانه دارد. یعنی:

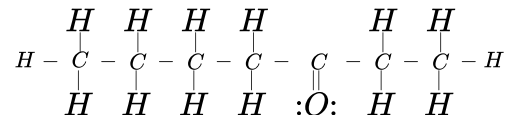
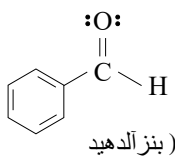

ت) نادرست - زیرا ساختار بنزویک اسید به صورت زیر است.

بنزآلدهید (C_7H_6O) و ۲- هپتانون ($C_7H_{14}O$) در شمار اتم‌های کربن (هر کدام ۷ اتم کربن) و شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی (هر کدام ۲ جفت الکترون) یکسان هستند.

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

شمار پیوندهای دوگانه در بنزآلدهید برابر ۴ و در ۲- هپتانون برابر یک پیوند است.

شمار پیوندهای کران ۳- کربن در بنزآلدهید برابر (پیوند دوگانه و پیوند یگانه) و در

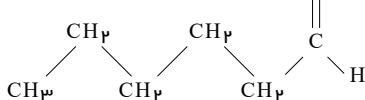
۲- هپتانون برابر پیوند است.

(a) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

الف) نادرست - زیرا ترکیب یک استر است. گروه عاملی اتری به صورت

است و در آن اتم‌های کربن مجاور به کربن یا هیدروژن متصل هستند.

ب) نادرست - زیرا ماده نمونه‌ای از ترکیب موجود در گشینی است. $C_6H_{12}O$

الف) نادرست - زیرا جرم مولی و شمار اتم‌های سازنده درشت مولکول‌ها بسیار زیاد است.

ب) نادرست - زیرا نیروهای بین مولکولی در آب مایع از پرویان گازی شکل قوی‌تر است. میان مولکول‌های آب برخلاف مولکول‌های پرویان پیوند هیدروژنی تشکیل می‌شود.

پ) نادرست - پنبه که جزو الیاف طبیعی است علاوه بر پارچه و پوشاک برای تولید تور ماهی‌گیری و گاز استریل و... نیز به کار می‌رود.

فرمول مولکولی استایرن به صورت C_8H_8 و جرم مولی آن برابر $104 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$ است. ابتدا حساب می‌کنیم که 0.002 mol استایرن چند مولکول است:

$$\text{مولکول } C_8H_8 = 0.002 \text{ mol} \times \frac{6.022 \times 10^{23}}{1 \text{ mol}} = 1.204 \times 10^{21} \text{ مولکول } C_8H_8$$

سپس نسبت شمار مولکول‌های مونومر (استایرن) به پلیمر (پلی استایرن)، زیروند n را در پلیمر مشخص می‌کنیم:

$$n = \frac{1.204 \times 10^{21}}{4 \times 10^{17}} = 3.01 \times 10^3 = 3010$$

$$\text{جرم مولی پلی استایرن} = 3010 \times 10^4 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1} \times \frac{1 \text{ kg}}{1000 \text{ g}} = 313,04 \text{ kg} \cdot \text{mol}^{-1}$$

فرمول مولکولی پلی اتن به صورت $(C_2H_4)_n$ است. جرم مولی C_2H_4 برابر $28 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$ است. با تقسیم جرم مولی پلیمر بر جرم مولی مونومر یعنی C_2H_4 می توان مقدار n را به دست آورد.

$$n = \frac{\text{جرم مولی پلیمر}}{\text{جرم مولی مونومر}} = \frac{7,28 \times 10^4 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}}{28 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}} = 2600$$

$$? \text{ atom} = 0,4 \text{ cm}^3 \text{ پلی اتن} \times \frac{0,91 \text{ g پلی اتن}}{1 \text{ cm}^3 \text{ پلی اتن}} \times \frac{1 \text{ mol پلی اتن}}{7,28 \times 10^4 \text{ g پلی اتن}}$$

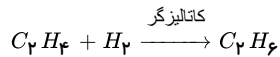
$$\times \frac{6,02 \times 10^{23} \text{ مولکول پلی اتن}}{1 \text{ mol پلی اتن}} \times \frac{2600(2+4) \text{ atom}}{\text{مولکول پلی اتن}} = 4,7 \times 10^{23} \text{ atom}$$

چربی ها مخلوطی از اسیدهای چرب (گزینه ۱ و ۳) و استرها با جرم مولی بالا (گزینه ۲) هستند. گزینه ۴ نشان دهنده یک الکل است. (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۴)

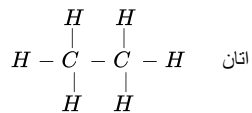
گزینه ۱: «۱» اضافه شدن ترکیب های شیمیایی کلردار به شوینده باعث افزایش خاصیت ضد عفونی کنندگی و میکروبی کشی می شود. (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۵)

گزینه ۲: «۲» صابون گوگردار به منظور از بین رفتن جوش های صورت و قارچ های پوستی استفاده می شود. پاک کننده های حاوی ترکیبات فسفات دار در آب سخت خاصیت پاک کنندگی خود را حفظ می کنند. (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۶)

بررسی گزینه ها:

گزینه ۲: ناقطبی است. ترکیباتی که فقط کربن و هیدروژن دارند ناقطبی اند.
گزینه ۳: (هیدروکربنی سبب شده است و واکنش پذیری آن کمتر از است.)
گزینه ۴: (رمول چهارپی)

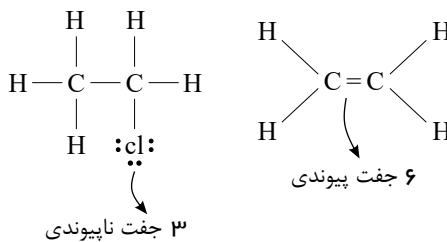

بررسی موارد: (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۷)

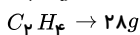
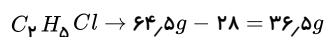
عبارت اول نادرست است، محصول واکنش $H - \overset{Cl}{\underset{H}{|}}C - \overset{H}{\underset{H}{|}}C - H$ قطبی است؛ «گشتاور دوقطبی اش صفر نیست» اما C_2H_4Cl ناقطبی است و گشتاور دوقطبی آن صفر است.

عبارت دوم نادرست است، محصول واکنش به عنوان افشانه بی حس کننده موضعی استفاده می شود.

عبارت سوم نادرست است ← $\frac{1}{2}$

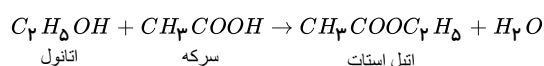
عبارت چهارم درست است.

بررسی موارد: (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۸)

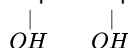
عبارت اول نادرست است، این واکنش در حضور یک اسید معدنی قوی « H_2SO_4 » به عنوان کاتالیزگر انجام می شود.

عبارت دوم درست است. محصول این واکنش اتانول است. C_2H_5OH

عبارت سوم درست است. اتانول قطبی است و به هر نسبتی در آب حل می شود.

عبارت چهارم درست است. گروه عاملی اتانول هیدروکسیل $-OH$ و مشابه گروه عاملی موجود در اتیلن گلیکول $CH_2 - CH_2$ است.

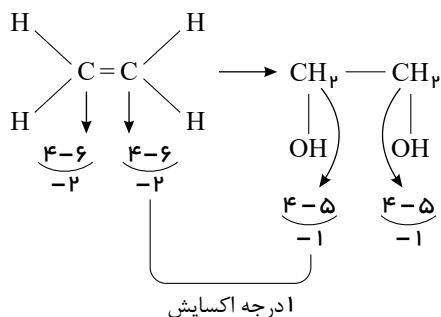
بررسی موارد: (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۹)

عبارت اول نادرست است. اکسندة این واکنش محلول رقیق پتاسیم پرمنگنات است.

Edited with the demo version of Infix Pro PDF Editor

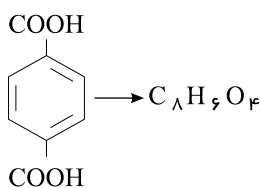
To remove this notice, visit: www.iceni.com/unlock.htm

- عبارت دوم نادرست است. اتیلن گلیکول غیرالکترولیت است.
- عبارت سوم درست است. اتیلن گلیکول « $C_2H_6O_2$ » دارای دو گروه هیدروکسیل است.
- عبارت چهارم درست است.

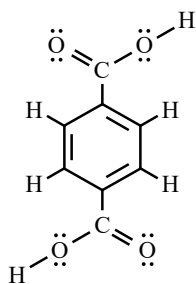

عبارت اول درست است. (1) (2) (3) (4) (20)

عبارت دوم درست است:

عبارت سوم درست است. در ساختار آن ۲۳ پیوند کووالانسی و ۱۶ الکترون ناپیوندی وجود دارد:

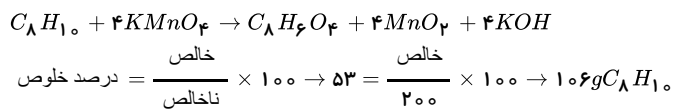

عبارت چهارم نادرست است:

$$C_8H_6O_4 \rightarrow C_8 \cdot 6(+1) + 4(-2) = 0 \Rightarrow C_8 = +2$$

عبارت پنجم درست است.

(1) (2) (3) (4) (21) این واکنش را موازنه می‌کنیم و به صورت زیر می‌نویسیم:

$$106g C_8H_{10} \times \frac{1 \text{ mol } C_8H_{10}}{106g C_8H_{10}} \times \frac{4 \text{ mol } KOH}{1 \text{ mol } C_8H_{10}} = 4 \text{ mol } KOH \xrightarrow{\div 10} 0.4 \frac{\text{mol}}{L}$$

حجم ظرف

$$pOH = -\log^{0.4} \rightarrow -(2 \log^2 + \log^{10^{-1}}) = 0.4$$

$$pH + pOH = 14 \rightarrow PH = 13.6$$

(1) (2) (3) (4) (22) بررسی موارد:

عبارت اول نادرست است. C_8H_{10} فرمول مولکولی آن است ← نفتالن $C_{10}H_8$.

عبارت دوم نادرست است. می‌توان آن را به طور مستقیم از نفت به دست آورد.

عبارت سوم درست است.

$$C_8H_{10} \rightarrow C_8 + 10(+1) = 0 \Rightarrow C_8 = -10$$

عبارت چهارم درست است.

$$2n + 2 = 24 \Rightarrow 2n = 22 \Rightarrow n = 11$$

باتوجه به نمودار $C_{11}H_{24}$ در دمای $200^\circ C$ به جوش می‌آید یعنی مایع نیست.
(ب)

$$C_n H_{2n+2} \rightarrow 12n + 2n + 2 = 128$$

$$14n + 2 = 128 \Rightarrow 14n = 126 \Rightarrow n = 9$$

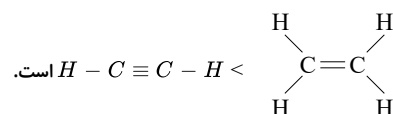
$$K = \theta + 273 \rightarrow 150 + 273 = 423$$

آلکانی با ۹ کربن در دمای $150^\circ C$ یعنی $423^\circ K$ به جوش می‌آید.

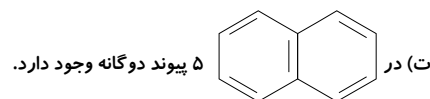
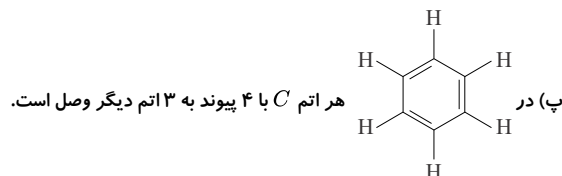
(پ) ساده‌ترین آلکانی که پیوند $C - C$ دارد، اتان است که با توجه به نمودار در دمای $90^\circ C$ می‌جوشد.
(ت) در دمای $100^\circ C$ فقط اکتان مایع است.

بررسی موارد: (۱) (۲) (۳) (۴) (۳۸)

(الف) تعداد پیوندها در

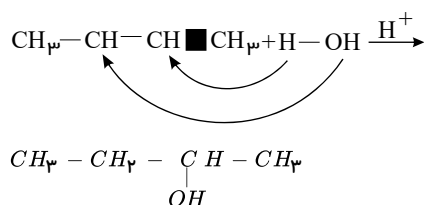

(ب) تعداد پیوندهای میان اتم‌ها در مدل گلوله و میله مشخص است نه مدل فضا پر کن.

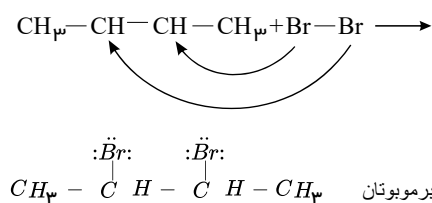

بررسی موارد: (۱) (۲) (۳) (۴) (۳۹)

(مورد الف)

(مورد ب)

۲، ۳ - دی‌برموپوتان

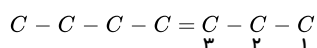
آلکان‌ها رنگ قرمز برم را از بین می‌برند.

(پ) ترکیب فوق دارای ۶ جفت ناپیوندی و ۱۳ جفت پیوندی است.

(ت) در ساختار ۲ - بوتانول، ۱۴ پیوند اشتراکی وجود دارد.

بررسی گزینه‌ها: (۱) (۲) (۳) (۴) (۴۰)

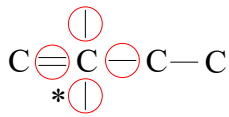
گزینه ۱) با رسم ۴ - هپتن متوجه می‌شویم که شماره‌گذاری نادرست است:

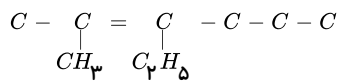
۳ - هپتن

گزینه ۲) با کشیدن ساختار متوجه می‌شویم که کربن شماره ۲ نمی‌تواند ۲ گروه متیل بگیرد؛ زیرا پنج‌ظرفیتی می‌شود:

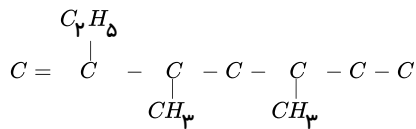

گزینه ۳ صحیح است و دارای ساختار زیر است:

گزینه ۴ صحیح است و دارای ساختار زیر است:

بررسی گزینه‌ها: (۱) (۲) (۳) (۴) (۴۱)

گزینه ۱ نیروی بین‌مولکولی در مولکول آب بیشتر از پروپان است، زیرا آب دارای نیروی بین مولکولی مؤثر از نوع پیوند هیدروژنی است در حالیکه پروپان به دلیل $\mu = 0$ دارای نیروهای بین مولکولی ضعیف از نوع واندروالسی است.

گزینه ۲ صحیح است.

گزینه ۳ (یدرازین) (N_2H_4) ارای ۶ تم ست ر الیکه نژوئیک سید $(C_7H_7O_2)$ ارای ۱۶ تم ست..

گزینه ۴ (نشاسته یک پلیمر طبیعی است که از $C_6H_{10}O_5$ بسیار بزرگ‌تر

فقط مورد (الف) صحیح است. (۱) (۲) (۳) (۴) (۴۲)

بررسی موارد:

مورد الف) با افزایش تعداد اتم‌های کربن، گشتاور دو قطبی و انحلال‌پذیری الکل‌ها کاهش می‌یابد.

مورد ب) نیروی بین‌مولکولی غالب در الکل‌های دارای حداکثر ۵ کربن از نوع پیوند هیدروژنی است.

مورد پ) الکل‌های ۱ تا ۳ کربنه به هر نسبتی در آب حل می‌شوند؛ بنابراین نمی‌توانیم محلول سیر شده از آنها تهیه کنیم.

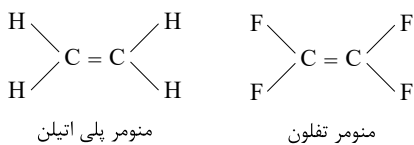
مورد ت) اتانول به‌دست می‌آید که نقطه جوش بالاتری نسبت به استون دارد.

بررسی گزینه‌ها: (۱) (۲) (۳) (۴) (۴۳)

گزینه ۲ صحیح است.

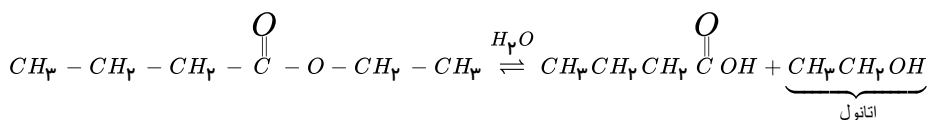
گزینه ۲
اتن سنگین چگالی بیشتر و انعطاف‌پذیری کمتری دارد.

گزینه ۴
نیروی بین‌مولکولی در پلی‌اتن سنگین بیشتر است.

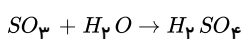

بررسی موارد: (۱) (۲) (۳) (۴) (۴۴)

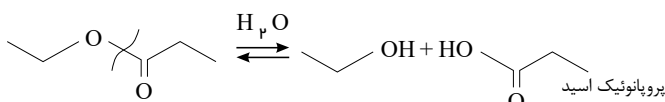
مورد الف) اتیل بوتانوات، عامل بوی آناناس است که:

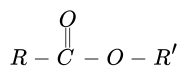
مورد ب) کاتالیزگر آبکافت استرها، H_2SO_4 است:

مورد پ) از آبکافت استر مربوطه، پروپانواتیک اسید حاصل می‌شود، نه اتانواتیک اسید:

مورد ت) در ساختار استرها یکی از گروه‌های هیدروکربنی به اکسیژنی متصل است که با پیوند یگانه به کربن گروه عاملی اتصال دارد.

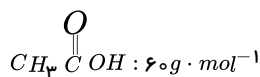

بررسی موارد: (۱) (۲) (۳) (۴) (۴۵)

مورد الف) صحیح است.

مورد ب) از واکنش a مولکول از دی‌اسید و دی‌آمین، $2a$ مولکول آب تولید می‌شود.

مورد پ) عامل آمیدی، از واکنش اسید آلی با آمین (به نسبت مولی یک به یک) به دست می‌آید:

$$0,2 mol \text{ آنیلین} \times \frac{1 mol \text{ اسید}}{1 mol \text{ آنیلین}} \times \frac{60g \text{ اسید}}{1 mol \text{ اسید}} = 12g$$

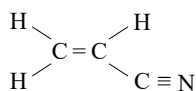
مورد ت) تری‌متیل آمین هیدروژن متصل به نیتروژن ندارد؛ بنابراین نمی‌تواند آمید تشکیل دهد.

بررسی موارد: (۱) (۲) (۳) (۴) (۴۶)

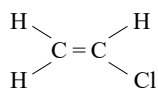
مورد الف) و (ت) صحیح هستند.

بررسی سایر موارد:

مورد ب) این مونومر دارای ۹ پیوند کووالانسی است:

مورد پ) تعداد اتم‌ها در سیانواتن، ۷ تاست، در حالیکه تعداد اتم‌ها در وینیل کلرید ۶ تاست:

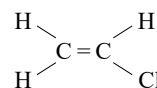

گزینه‌های (ب) و (پ) صحیح هستند.

بررسی موارد: (۱) (۲) (۳) (۴) (۴۷)

مورد الف) پلی‌استیرن و انسولین به ترتیب پلیمرهای مصنوعی و طبیعی هستند.

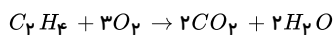
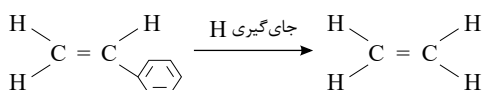
مورد ب) از پلیمر شدن

(وینیل کلرید) پلی وینیل کلرید به دست می‌آید که در تهیه کیسه خون استفاده می‌شود.

مورد پ)

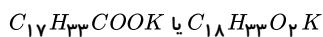
مورد پ)

مورد ت) پیوند C-C در پلی‌اتن یگانه است در اتن دوگانه است؛ بنابراین آنتالپی پیوند در اولی کمتر از دومی است.

فرمول عمومی صابون مایع که در آن فلز به کار رفته باشد، به صورت $RCOOK$ خواهد بود. از طرف دیگر، چون زنجیر آلکیل R دارای یک پیوند دوگانه است،

پس می‌توان نوشت ($R = C_nH_{2n-1}$)، همچنین از آنجا که کل اتم‌های کربن صابون برابر ۱۸ است، پس n برابر با ۱۷ خواهد بود و فرمول صابون به صورت زیر می‌باشد:

$$\text{درصد جرمی فلز} = \frac{\text{جرم K}}{\text{جرم کل صابون}} \times 100 = \frac{39}{320} \times 100 = 12,18$$

استر از یک بخش اسیدی و یک بخش الکی تشکیل می‌شود، پس تمام کربن‌ها مربوط به اسید نیستند. از طرفی روغن زیتون از سه بخش تقریباً یکسان تشکیل

شده است.

$$\text{تعداد کربن‌های هر بخش} = \frac{57}{3} = 19$$

تعداد کربن‌های بخش اسیدی کمتر از ۱۹ است. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

در ساختار اسیدها گروه عاملی $\overset{\text{O}}{\parallel}{C} - O - H$ وجود دارد، پس در فرمول یک اسید دو اتم اکسیژن باید وجود داشته باشد. (رد گزینه ۱)

$$\frac{57}{3} = 19 = \text{تعداد کربن‌های هر بخش}$$

از ۱۹ کربن، یک کربن مربوط به کربن زنجیره‌الکلی است که کلاسه کربن دارد و به هر بخش یک کربن می‌رسد بنابراین فرمول اسید ۱۸ کربنه می‌باشد.

۵۰) ۱) ۲) ۳) ۴) بررسی موارد:

مورد الف) نادرست است. فرمول مولکولی دارچین C_9H_8O چرم مولی C_7H_6O فرمول مولکولی بادام C_7H_6O گزله فرمول مولکولی بادام C_7H_6O ابا جرم مولی ۲۶ گرم است. بنابراین اختلاف جرم مولی این دو ماده برابر است.

مورد ب) نادرست است. نسبت تعداد اتم هیدروژن در مولکول ماده‌آلی دارچین (C_9H_8O) به تعداد اتم کربن در ماده‌آلی بادام (C_7H_6O) برابر $\frac{8}{6} = 1,33$ است.

مورد ج) نادرست است:

$$\frac{w}{w} C(C_7H_6O) = \frac{7 \times 12}{106} \times 100 = 79,2\% \text{ : بادام}$$

$$\frac{w}{w} C(C_9H_8O) = \frac{9 \times 12}{132} \times 100 = 81,8\% \text{ : دارچین}$$

مورد د) درست است. ترکیب‌های آلی موجود در طعم دارچین و بادام، دارای گروه عاملی آلدهیدی ($-C(=O)-H$) هستند.

۵۱) ۱) ۲) ۳) ۴) بررسی موارد:

مورد الف) وینیل کلرید $H_2C=CHCl$ و سیانواتن $H_2C=CHCN$ دارای یک پیوند دوگانه هستند.

مورد ب) در وینیل کلرید $\frac{H}{C} = \frac{3}{2}$ است، در اتین $\frac{H}{C} = 1$ است.

مورد پ) در وینیل کلرید تعداد ۳ پیوند $H-C$ وجود دارد، در حالی که در پنتان ۱۲ پیوند $H-C$

وجود دارد. مورد ت) اتم هیدروژن در وینیل کلرید؛ در حالی که در اتین اتم هیدروژن

۵۲) ۱) ۲) ۳) ۴) ۵) $(C_7F_4)_n$

$$3n \times 12 = 24n = \text{جرم کربن}$$

$$4n \times 19 = 76n = \text{جرم فلور}$$

$$76n - 24n = 52n = 520 \Rightarrow n = 10$$

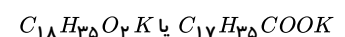
$$1000 = 100 \times 10 = (C_7F_4)_{10} = \text{جرم پلیمر}$$

۵۳) ۱) ۲) ۳) ۴) بررسی سؤال الف) ۲- هیتانول هیدروکربن نیست، در میان مولکول‌های نفتالین ($C_{10}H_8$) سیکلوهگزان (C_6H_{12}) و بنزن (C_6H_6)، ترکیبی که هیدروژن کمتری دارد، آب کمتری آزاد می‌کند.

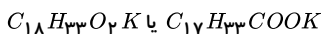
بررسی سؤال ب) ترکیباتی که دارای پیوند دوگانه هستند با برم مایع واکنش می‌دهند و رنگ قرمز محلول را از بین می‌برند؛ بنابراین فقط سیکلوهگزان رنگ قرمز محلول را حفظ می‌کند.

۵۴) ۱) ۲) ۳) ۴) فرمول عمومی صابون مایع پتاسیمی با زنجیر آلکیل سیر شده به صورت $C_nH_{2n-1}O_2K$ یا $C_{n'}H_{2n'+1}COOK$ می‌باشد (n : تعداد کل کربن‌های صابون n' : تعداد کربن‌های زنجیر آلکیل)

چون در صورت سؤال تعداد کربن‌های زنجیر آلکیل (n') برابر ۱۷ فرض شده است، پس خواهیم داشت:

از طرف دیگر چون زنجیر آلکیل دارای یک پیوند دوگانه است، پس ۲ تا اتم هیدروژن باید از هیدروژن‌های زنجیر آلکیل کم کنیم:

۵۵) ۱) ۲) ۳) ۴) بررسی گزینه‌ها:

گزینه های ۱، ۲ و ۳: فرمول عمومی اسیدهای چرب با زنجیر آلکیل سیر شده به دو صورت زیر است:

$$C_nH_{2n}O_2 = (12 \times n) + (1 \times 2n) + (2 \times 16) = 14n + 32$$

$$C_{n'}H_{2n'+1}COOH = (12 \times n') + (1 \times (2n' + 1)) + (12 \times 1) + (16 \times 2) + (1 \times 1) = 14n' + 46$$

گزینه ۳: چون زنجیر آلکیل دارای یک پیوند دوگانه است، پس ۲ اتم هیدروژن باید از فرمول کلی کم کرد:

$$C_nH_{2n-2}O_2 = 14n + 30$$

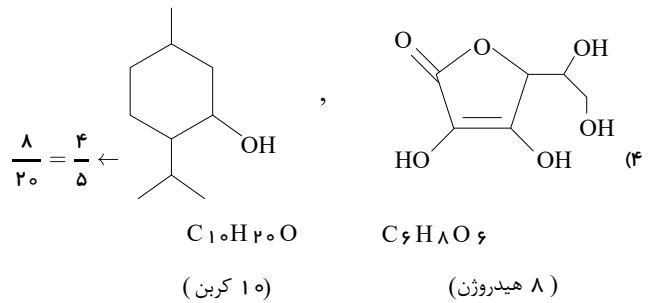
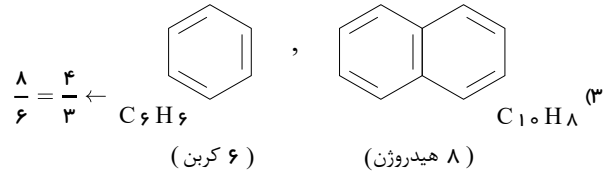
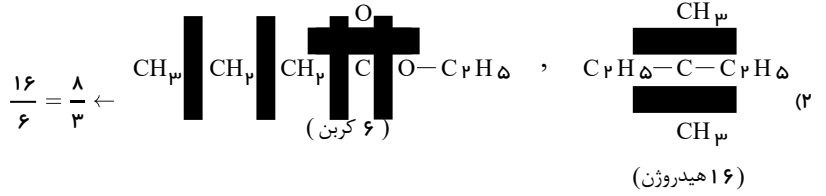
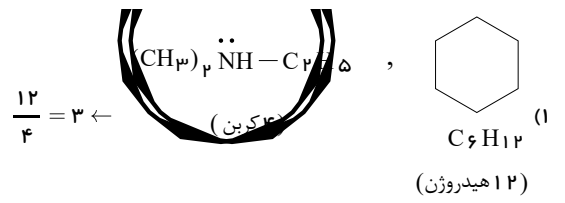
$$C_{n'}H_{2n'-1}COOH = 14n' + 44$$

گزینه ۴: فرمول عمومی صابون جامد به صورت زیر است:

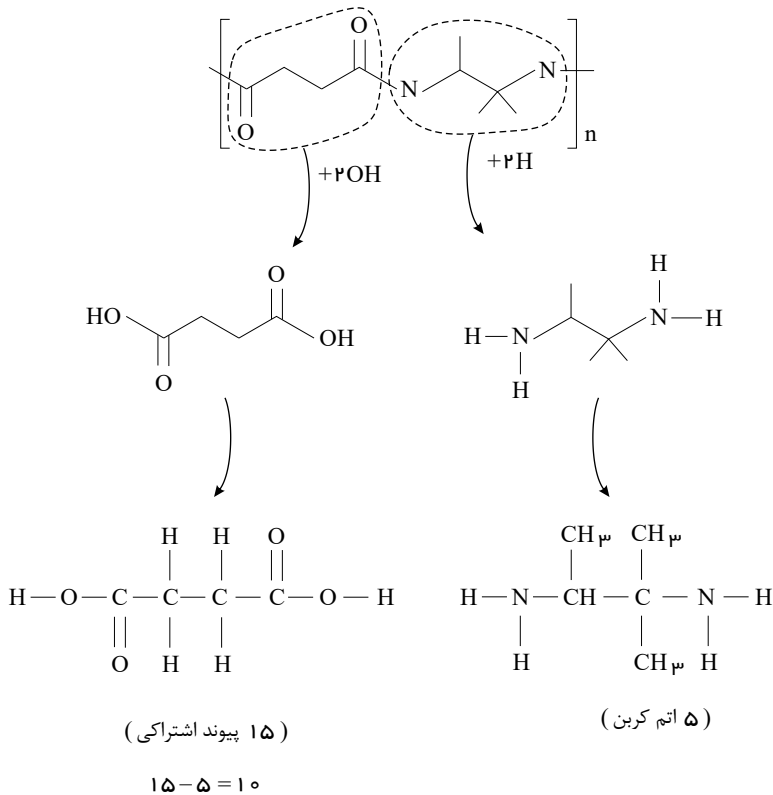
$$C_nH_{2n-1}O_2Na = (12 \times n) + (1 \times (2n - 1)) + (16 \times 2) + (23 \times 1) = 14n + 54$$

۵۶) ۱) ۲) ۳) ۴) گروه عاملی به کار رفته در ساختار ترکیب‌های دارچین، میخک، گشنیز، بادام، رازیانه و زردچوبه به ترتیب کربونیل (آلدهیدی)، کربونیل (کتونی)، هیدروکسیل (الکی)، کربونیل (آلدهیدی)، اتری، کربونیل (کتونی) می‌باشند مولکول‌های A تا D نیز به ترتیب دارای گروه‌های عاملی کربونیل (آلدهیدی)، کربونیل (الکی)، هیدروکسیل (الکی) و اتری می‌باشند، بنابراین ترتیب صحیح برای گروه‌های بیان شده در گزینه (۳) وجود دارد.

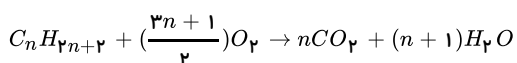
۵۷) ۱) ۲) ۳) ۴) بررسی تمام گزینه‌ها:

ابتدا ساختار دی‌آمین و دی‌اسید اولیه را مشخص می‌کنیم: (۱) (۲) (۳) (۴) (۵۸)

معادله کلی واکنش سوختن کامل آلکان‌ها به صورت زیر است: (۱) (۲) (۳) (۴) (۵۹)

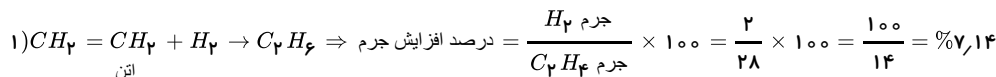

$$\frac{\text{جرم آب}}{\text{جرم آلکان}} = \frac{(n+1)H_2O}{C_nH_{2n+2}} = \frac{18(n+1)}{12n+2n+2} = 1,5 \Rightarrow 21n+3 = 18n+18 \Rightarrow 3n=15 \Rightarrow n=5$$

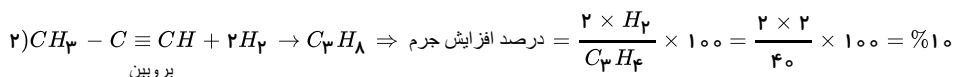
بنابراین فرمول آلکان مورد نظر C_5H_{12} است.

تک تک گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم: **۱** **۲** **۳** **۴** **۶۰**

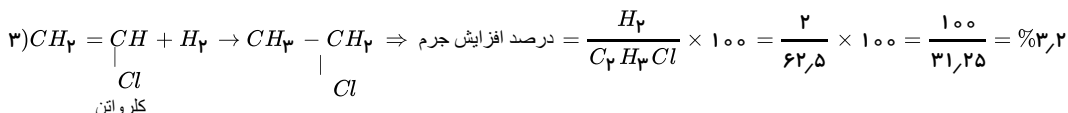
هر مول اتن با یک مول H_2 سیر می‌شود:

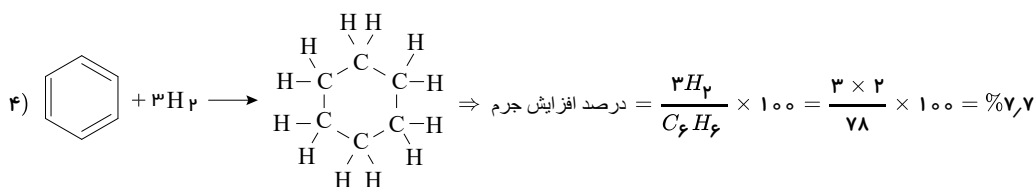
هر مول پروپین با ۲ مول H_2 سیر می‌شود:

هر مول کلرواتن با یک مول H_2 سیر می‌شود:

هر مول بنزن با ۳ مول H_2 سیر می‌شود:

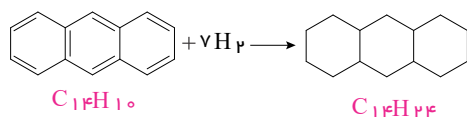
همان‌طور که ملاحظه می‌شود بیش‌ترین افزایش مربوط به پروپین است.

به‌جور دیگر: در این سؤال اولاً باید به‌دنبال ترکیبی باشیم که با تعداد H_2 بیش‌تری واکنش می‌دهد (رد گزینه‌های «۱» و «۳») و ثانیاً: جرم مولی آن کم‌تر باشد (رد گزینه «۴»)

بررسی عبارت‌ها: **۱** **۲** **۳** **۴** **۶۱**

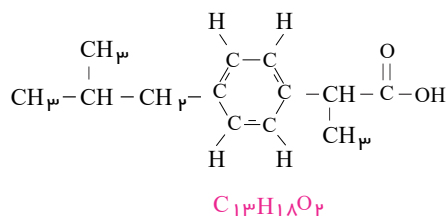
عبارت اول: درست است.

عبارت دوم: نادرست است. ترکیب (I) دارای ۷ پیوند دوگانه کربن - کربن است، پس هر مول از آن با ۷ مول H_2 به‌طور کامل سیر می‌شود:

$$\text{درصد افزایش جرم} = \frac{7H_2}{C_{14}H_{10}} \times 100 = \frac{7 \times 2}{14(12) + 10(1)} \times 100 = \frac{14}{178} \times 100 \approx 7,86\%$$

عبارت سوم: نادرست است. فرمول مولکولی ترکیب II، به‌صورت $C_{13}H_{18}O_2$ می‌باشد:

پس تفاوت جرم مولی ترکیب (I) و (II) برابر است با:

$$C_{13}H_{18}O_2 - C_{14}H_{10} = -C + 8H + 2O = -12 + 8 + 32 = 28g$$

عبارت چهارم: نادرست است. در ترکیب (I) به ازای هر هیدروژن یک پیوند $C-H$ وجود دارد، پس تعداد پیوندهای $C-H$ در آن برابر ۱۰ است. در ترکیب (II) نیز همین‌طور است با این تفاوت که یکی از اتم‌های H به O متصل شده است. بنابراین تعداد پیوندهای $C-H$ در آن برابر ۱۷ است. پس تفاوت تعداد پیوندهای $C-H$ در ترکیب (I)، ۷ واحد کم‌تر از ترکیب (II) می‌باشد.

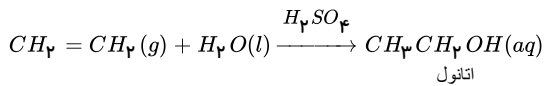
ابتدا جرم گاز اتن را به‌دست می‌آوریم: **۱** **۲** **۳** **۴** **۶۲**

$$\frac{\text{جرم}}{\text{حجم}} = \frac{xg}{200L} \Rightarrow 1,6 = \frac{xg}{200L} \Rightarrow x = 320g C_2H_4$$

سپس با توجه به معادله واکنش پلیمر شدن، مقدار n را به‌دست می‌آوریم:
Edited with the demo version of Infix Pro PDF Editor

To remove this notice, visit: www.iceni.com/unlock.htm

اتانول ترکیبی است که به هر نسبتی در آب حل می‌شود.

گزینه ۴: از گاز اتین با فرمول (C_2H_2) برای جوش کاری و برش کاری فلزها استفاده می‌شود؛ زیرا این گاز برخلاف گاز اتن (C_2H_4) دمای شعله بالایی دارد.

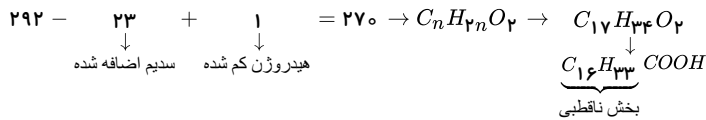
۱ ۲ ۳ ۴ ۶۷

$$\frac{0.2 \times \frac{1}{2}}{1} = \frac{29.2}{M} \Rightarrow M = 292g \cdot mol^{-1}$$

جرم مولی صابون

جرم مولی اسید چرب:

$$3n + 1 = 3 \times 16 + 1 = 49$$

تعداد پیوند

۱ ۲ ۳ ۴ ۶۸

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست است. بنزوئیک اسید در تمشک و توت‌فرنگی موجود است.

مورد ب) نادرست است. آشناترین کربوکسیلیک اسید، CH_3COOH با نام اتانوئیک اسید یا استیک اسید است.

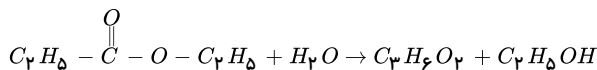
مورد پ) درست است. هردو گروه عاملی هیدروکسیل دارند.

مورد ت) نادرست است:

$$\text{تعداد پیوند} = \frac{(4 \times 10) + (20 \times 1) + (1 \times 2)}{2} = 31$$

مورد ث) درست است. هردو گروه عاملی هیدروکسیل دارند.

۱ ۲ ۳ ۴ ۶۹

$$10.2g \text{ استر} \times \frac{1 \text{ mol استر}}{102g \text{ استر}} \times \frac{74g \text{ اسید}}{1 \text{ mol اسید}} = 7.4g \text{ اسید}$$

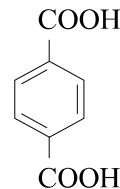
$$\text{مقدار عملی} = \frac{\text{مقدار عملی}}{\text{مقدار تئوری}} \times 100 \Rightarrow \frac{7}{7.4} = \frac{x}{100} \Rightarrow x = 94.7\%$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۷۰

الف) درست با توجه به واکنش $CH_2 = CH_2 + H_2O \rightarrow CH_3 - CH_2 - OH$ اکسنده C_2H_4 کاملاً صحیح است.

ب) درست، درباره پلی‌اتیلن ترفتالات کاملاً درست ارائه شده است چون از واکنش دی‌الکل و دی‌اسید یک پلی‌استر تهیه می‌شود.

پ) نادرست، ترفتالیک اسید با فرمول ساختاری

ت) نادرست، PET از جمله پلیمرهای ساختگی است و سرعت تجزیه آن در طبیعت بسیار پایین است و باید آن را بازیافت کرد.

۱ ۲ ۳ ۴ ۷۱

$$\text{مولکول پلیمر} = \frac{1}{100 \times 10^3} \times \frac{6.02 \times 10^{23}}{1 \text{ mol تکرار شونده}} \times \frac{1 \text{ mol واحد تکرار شونده}}{18g \text{ آب}} \times \frac{1 \text{ mol آب}}{1000g \text{ آب}} \times 9 \text{ kg آب} = 3.01 \times 10^{21}$$

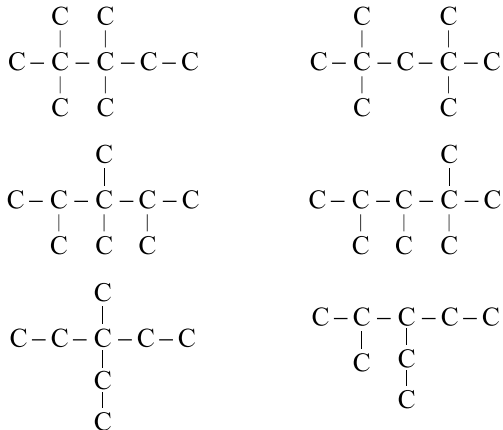
۱ ۲ ۳ ۴ ۷۲

ساختار نقطه - خط آلکانی با n اتم کربن، دارای n - 1 خط است پس C_9H_{20} به جز عبارت چهارم، بقیه عبارت‌ها درست هستند.

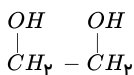

الف) آلکان‌های ۵ تا ۱۷ کربنه در دمای اتاق به حالت مایع هستند.

ب) فرمول ویتامین A، $C_{20}H_{30}O$ است (۲۰ کربن) و نیز ۲۰ پیوند C-H دارد. H_2O مولکول منتول مانند آلکان مورد نظر شامل هیدروژن است.

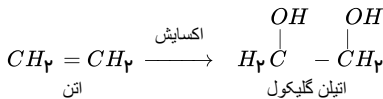
۱ ۲ ۳ ۴ ۷۳ اتیلن گلیکول، ترکیبی محلول در آب است.

فرمول مولکولی اتیلن گلیکول $C_2H_6O_2$ است و دارای ۹ پیوند کووالانسی می‌باشد:

$$\text{تعداد پیوند کووالانسی} = \frac{2 \times 4 + 6 \times 1 + 2 \times 2}{2} = 9$$

اتیلن گلیکول از اکسایش اتن توسط محلول رقیق پتاسیم پرمنگنات به دست می‌آید.

اتن دارای ۶ پیوند کووالانسی است و هر اتم کربن آن عدد اکسایش (-۲) دارد.

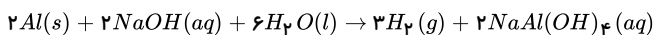
اتیلن گلیکول ۹ پیوند کووالانسی دارد و عدد اکسایش هر یک از دو اتم کربن آن، برابر (-۱) است.

پس عدد اکسایش هر یک از اتم‌های کربن در اکسایش اتن، یک درجه تغییر می‌کند (از -۲ به -۱) و ۳ پیوند به مجموع تعداد پیوندهای کووالانسی افزوده می‌شود.

۱ ۲ ۳ ۴ ۷۴

بررسی عبارت‌ها:

عبارت (آ) درست:

$$?LH_2 = 30gAl \times \frac{90}{100} \times \frac{1molAl}{27gAl} \times \frac{3molH_2}{2molAl} \times \frac{2gH_2}{1molH_2} \times \frac{1L}{1.2g} \times \frac{60}{100} = 1.5LH_2$$

عبارت (ب) درست: فشار گاز H_2 تولیدشده، موجب باز شدن مجاری مسدودشده می‌شود.

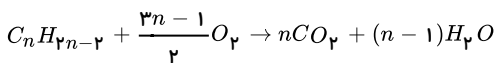
عبارت (پ) نادرست:

$$\begin{aligned} \text{مجموع ضرایب واکنش دهنده‌ها} &= 2 + 2 + 6 = 10 \\ \text{مجموع ضرایب مواد فرآورده} &= 3 + 2 = 5 \end{aligned} \Rightarrow 10 - 5 = 5$$

عبارت (ت) نادرست: آمونیوم نیترات (NH_4NO_3) نمک سفیدرنگی است که انحلال آن در آب گرماگیر است. در حالی که فرآیند پاک‌کننده پودری (خورنده) گرماده است. عبارت (ث) درست.

۱ ۲ ۳ ۴ ۷۵ بررسی جمله‌ها:

جمله (I)

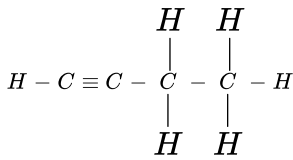

$$m \text{ گرم آب} = \frac{1mol \text{ آلکین}}{14n-2 \text{ گرم}} \times \frac{(n-1)molH_2O}{1mol \text{ آلکین}} \times \frac{18gH_2O}{1molH_2O} = m \text{ گرم}$$

$$14n - 2 = (n - 1)18 \Rightarrow 14n - 18 = 18 - 2 \Rightarrow 4n = 16 \Rightarrow n = 4$$

پس فرمول مولکولی آلکین C_4H_6 خواهد بود.

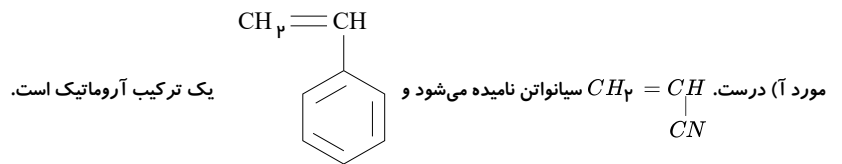
$$\frac{m \text{ آکین گرم}}{14n - 2} = \frac{m \text{ آب گرم}}{(n - 1)18} \Rightarrow n = 4$$

روش دوم:

جمله (II) ۳ - اتیل - ۴،۲ - دی‌متیل پنتان $\Leftarrow$ در مجموع این آلکان ۹ اتم کربن دارد. $\Leftarrow C_9 H_{20}$

$$\underbrace{9 + 20}_{\text{مجموع تعداد اتمها}} + \underbrace{20}_{\text{پیوندهای C-H}} = 49$$

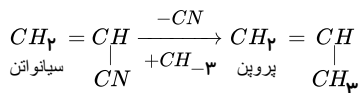
بررسی موارد: (۱) (۲) (۳) (۴) (۷۶)

$$\text{تعداد پیوند} = \frac{4 \times 8 + 1 \times 8}{2} = 20$$

مورد (ب) درست. فرمول مولکول مونومر $C_8 H_8$ است.

مورد (پ) درست.

از پلیمر شدن پروپن، پلی‌پروپن حاصل می‌شود که در تهیهٔ سرنگ مورد استفاده است.

مورد (ت) نادرست. از پلی‌سیانواتن (فراورده واکنش I) در تهیهٔ پتو و از پلی‌استیرن (فراوردهٔ واکنش II) در تهیهٔ ظروف پلاستیکی یک‌بار مصرف استفاده می‌شود. (تهیهٔ نخ دندان)

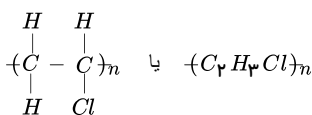
برای پلیمرهایی مانند پلی‌اتن که تنها از یک نوع مونومر ساخته می‌شوند طبق قانون پایستگی جرم، جرم پلیمر تولیدشده با جرم مونومر مصرف‌شده (در صورتی که بازده ۱۰۰٪ باشد) برابر است. (۱) (۲) (۳) (۴) (۷۷)

بنابراین در مسائل استوکیومتری مربوط به آن‌ها می‌توان جرم پلیمر تولیدشده را با جرم مونومر مصرف‌شده برابر در نظر گرفت و بدون دخالت n، تعداد مول اتن را محاسبه می‌کنیم.

$$42g C_2 H_4 \times \frac{1 mol C_2 H_4}{28g C_2 H_4} = 1,5 mol C_2 H_4$$

بررسی دیگر گزینه‌ها:

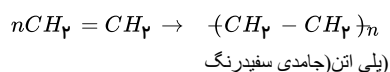
گزینه ۱: درست. فرمول مولکولی و جرم مولی پلی‌وینیل کلرید به صورت زیر است:

$$\text{جرم مولی} = ((2 \times 12) + 3(1) + 35,5) \times n = 62,5n$$

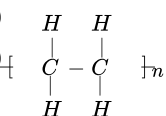
$$\text{درصد جرمی کلر} = \frac{n \times 35,5}{62,5n} \times 100 = 56,8\%$$

گزینه ۳: درست

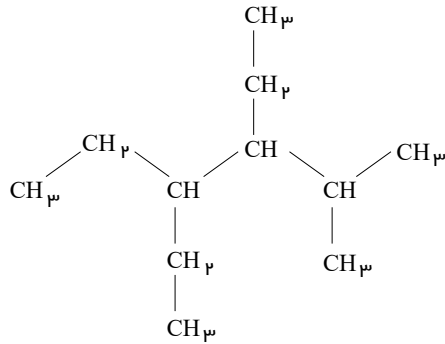
گزینه ۴: درست.

شیمی آلی

واحد تکرار شونده

فرمول مولکولی ترکیب داده شده به صورت $C_{11}H_{24}$ است.

و پنتامتیل پنتان اینزور است. بررسی سایر گزینه‌ها:

و نمی‌تواند با ۲ و ۳ و ۴ و ۵ باشد، زیرا فرمول مولکولی این ترکیب گزینه ۱: درست. گزینه ۲: درست.

$$C_{11}H_{24} + 17O_2(g) \rightarrow 11CO_2(g) + 12H_2O(g)$$

$$? \text{ mol} = 0.2 \text{ mol } C_{11}H_{24} \times \frac{23 \text{ mol } (CO_2 + H_2O)}{1 \text{ mol } C_{11}H_{24}} = 4.6 \text{ mol}$$

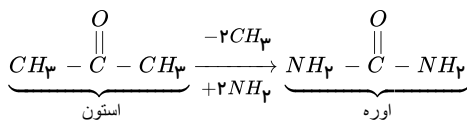
گزینه ۳: درست.

بررسی موارد: ۱ ۲ ۳ ۴ ۷۹
مورد الف) درست.

پیوند اشتراکی $C_2H_6O_2$ اتیلن گلیکول $\Rightarrow \frac{2 \times 4 + 6 \times 1 + 2 \times 2}{2} = 9$

پیوند اشتراکی CON_2H_4 اوره $\Rightarrow \frac{4 + 2 + 2 \times 3 + 4 \times 1}{2} = 8$

تعداد اتم اکسیژن موجود در اوره = اختلاف شمار پیوندهای اشتراکی ۹
پس این عبارت درست است.
مورد ب) درست.

مورد پ) درست.

$$\text{وازلین } C_{25}H_{52} \Rightarrow \frac{\text{تعداد } H}{\text{تعداد } C} = \frac{52}{25} = 2.08$$

$$\text{روغن زیتون } C_{57}H_{104}O_6 \Rightarrow \frac{\text{تعداد } H}{\text{تعداد } C} = \frac{104}{57} = 1.82$$

مورد ت) نادرست.

$$\text{وازلین } C_{25}H_{52} \Rightarrow 52 - 25 = 27$$

$$\text{گلوکز } C_6H_{12}O_6 \Rightarrow 6 + 12 + 6 = 24$$

مورد ث) درست.

$$2C_8H_{18} + 25O_2 \rightarrow 16CO_2 + 18H_2O$$

$$?gO_2 = 5.7gC_8H_{18} \times \frac{1 \text{ mol } C_8H_{18}}{114gC_8H_{18}} \times \frac{25 \text{ mol } O_2}{2 \text{ mol } C_8H_{18}} \times \frac{32gO_2}{1 \text{ mol } O_2} = 2.0gO_2$$

پس موارد الف، ب، پ و ث درست هستند.

بررسی موارد: ۱ ۲ ۳ ۴ ۸۰
اگر پلی‌استیرن (C_8H_8) را با حرف A نمایش دهیم:

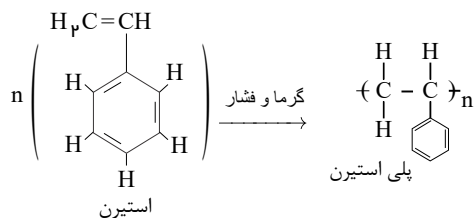
مورد الف) درست: زیرا براساس معادله واکنش زیر داریم:

$$(C_8H_8)_n + 10nO_2 \rightarrow 8nCO_2 + 4nH_2O$$

$$?LCO_2 = 15.6gA \times \frac{1 \text{ mol } A}{104ngA} \times \frac{8n \text{ mol } CO_2}{1 \text{ mol } A} \times \frac{22.4LCO_2}{1 \text{ mol } CO_2} = 26.88L$$

مورد ب) درست: زیرا براساس ساختار مولکولی آن و دارا بودن حلقه بنزنی یک ترکیب آروماتیک است.

مورد 'ج' درست: زیرا براساس ساختار مولکولی مونومر آن C_8H_8 دارای ۲۰ پیوند است.

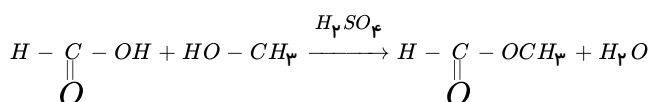
مورد 'د' نادرست: زیرا یک پلی استر باید دارای گروه عاملی $-COO-$ باشد.

مورد 'ه' درست: زیرا با توجه به فرمول پلی استیرین درصد جرمی هر عنصری در پلیمر و مونومر آن ماده با هم مساوی هستند.

$$C_8H_8 = 8(12) + 8(1) = 104 \frac{g}{mol} \quad \%C = \frac{8(12)}{104} \times 100 = 92,3\%$$

اولین عضو خانواده الکل‌های یک عاملی، متانول با فرمول مولکولی CH_3OH و اسید مورد نظر، متانویک (فورمیک) اسید با فرمول مولکولی $HCOOH$ است. **(۱) (۲) (۳) (۴)**

آب + استر → الکل + کربوکسیلیک اسید

$$32000 \text{ mg } CH_3OH \times \frac{1 \text{ g } CH_3OH}{10000 \text{ mg } CH_3OH} = 32 \text{ g } CH_3OH$$

$$= \frac{\text{مقدار ماده خالص}}{\text{مقدار نمونه ناخالص}} \times 100 \text{ درصد خلوص}$$

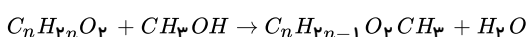
$$70 = \frac{x}{32 \text{ g } CH_3OH} \times 100 \rightarrow x = 22,4 \text{ g } CH_3OH$$

$$22,4 \text{ g } CH_3OH \times \frac{1 \text{ mol } CH_3OH}{32 \text{ g } CH_3OH} \times \frac{1 \text{ mol استر}}{1 \text{ mol } CH_3OH} \times \frac{60 \text{ g استر}}{1 \text{ mol استر}} = 42 \text{ g استر}$$

$$= \frac{\text{مقدار عملی}}{\text{مقدار نظری}} \times 100 \text{ بازده درصدی}$$

$$= \frac{24 \text{ g استر}}{42 \text{ g استر}} \times 100 = 57,14\% \text{ بازده درصدی}$$

فرمول عمومی کربوکسیلیک اسید سیر شده یک عاملی $C_nH_{2n}O_2$ است. با توجه به این فرمول واکنش استری شدن اسید مورد نظر با متانول به صورت زیر نوشته می‌شود. **(۱) (۲) (۳) (۴) (۸۲)**

با استفاده از جرم‌های مولی اتم‌های داده شده، جرم مولی اسید، $14n + 32 \text{ g mol}^{-1}$ و جرم مولی استر $14n + 46 \text{ g mol}^{-1}$ به دست می‌آید.

روش اول: روش استوکیومتری:

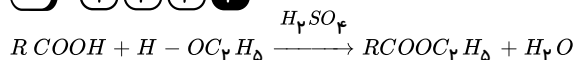
$$3,7 \text{ g استر} = 6 \text{ g اسید} \times \frac{1 \text{ mol اسید}}{(14n + 32) \text{ g}} \times \frac{1 \text{ mol استر}}{1 \text{ mol اسید}} \times \frac{(14n + 46) \text{ g}}{1 \text{ mol استر}} \times \frac{50 \text{ g عملی}}{100 \text{ g نظری}} \Rightarrow n = 2$$

روش دوم: استفاده از تناسب:

$$\text{اسید } 6 \text{ g} \quad \text{استر } 3,7 \text{ g}$$

$$14n + 32 \quad (14n + 46) \times \frac{50}{100} \Rightarrow n = 2$$

(۱) (۲) (۳) (۴) (۸۳)

$$\text{اتم‌ول اتانول} = 46 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1} \rightarrow 4,6 \text{ g اتانول} \times \frac{1 \text{ mol}}{46 \text{ g}} = 0,1 \text{ mol}$$

چون نسبت‌های مولی مواد در واکنش ۱ به ۱ است پس ۰,۱ مول استر نیز تولید می‌شود.

$$1 \text{ mol} \times \frac{88 \text{ g}}{0,1 \text{ mol}} = 88 \text{ g}$$

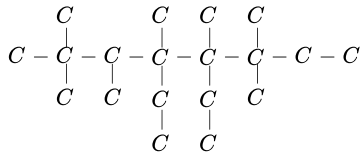
$$R \text{ COOC}_2\text{H}_5 = R + 73 = 88 \rightarrow R = 15$$

است که جرم به دست آمده برای آن با متیل ($-CH_3$) هم خوانی دارد R گروه الکیل

$$C_nH_{2n+1}$$

: $CH_3COOC_2H_5$ اتانوات

۱۴) ساختار آلکان به صورت مقابل است.

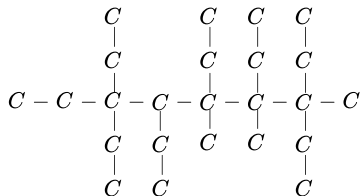

مورد الف، درست: زیرا در نام گذاری به اکتان ختم می شود و زنجیر اصلی ۸ کربنی است.

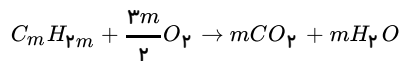
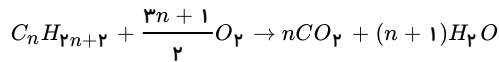
مورد ب، نادرست: زیرا ۹ شاخه فرعی دارد.

مورد ج، نادرست: زیرا ۴ کربن وجود دارد که هر کدام به ۴ کربن دیگر اتصال دارند.

مورد د، نادرست: زیرا اگر گروه های متیل به اتیل و بالعکس تبدیل شود ساختار روبه رو حاصل می شود که زنجیر اصلی ۹ کربنی است.

۱۵) ابتدا واکنش سوختن کامل هیدروکربن ها را می نویسیم برای موازنه همیشه به اندازه کربن ها CO_2 و نصف هیدروژن ها آب تولید می شود.

به ازای ۵ مول آلکان و یک مول آلکن جرم مساوی آب تولید می شود که راه حل استوکیومتری و برابر قرار دادن آن ها می توان تعداد اتم های کربن را تعیین کرد.

$$0,5 \text{ mol } C_n H_{2n+2} \times \frac{(n+1) \text{ mol } H_2O}{1 \text{ mol } C_n H_{2n+2}} \times \frac{18 \text{ g}}{1 \text{ mol } H_2O} = 0,5(n+1)18 \text{ g}$$

$$1 \text{ mol } C_m H_{2m} \times \frac{m H_2O}{1 \text{ mol } C_m H_{2m}} \times \frac{18 \text{ g}}{1 \text{ mol } H_2O} = 18m$$

$$18m = 0,5(n+1)18 \Rightarrow 2m = n+1$$

از آنجایی که آلکن ها حداقل دارای دو اتم کربن هستند با برابر قرار دادن $m=2$ می توان تعداد اتم کربن در آلکان را تعیین کرد.

$$2m = n+1 \xrightarrow{m=2} 4 = n+1 \Rightarrow n=3$$

$$C_2 H_4 - C_3 H_8$$

۱۶) ۱ ۲ ۳ ۴ ۸۶

$$\begin{cases}
 \text{تعداد کربن } n \\
 \text{تعداد پیوند } C-C = \frac{2n+2n+2}{2} = 3n+1 \\
 \text{تعداد پیوند } C-H = \frac{\text{تعداد } H}{\text{یکی کمتر از تعداد } C} = \frac{2n+2}{n-1}
 \end{cases}$$

$$\frac{2n+2}{n-1} = 2,5 \Rightarrow 2n+2 = 2,5n - 2,5 \Rightarrow 9 = C_4 H_{10} \text{ A فرمول آلکان}$$

$$\begin{cases}
 \text{تعداد پیوند } C-C = \frac{2n+2n-2}{2} = 3n-1 \\
 \text{تعداد پیوند } C-H \text{ با } C = \frac{\text{تعداد } H}{\text{تعداد } C+1} = \frac{2n-2}{n+1}
 \end{cases}$$

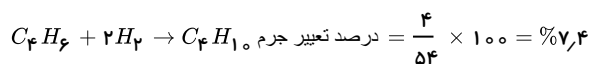
$$\frac{2n-2}{n+1} = 1,2 \Rightarrow n=4 \Rightarrow C_4 H_6 \text{ B فرمول آلکن}$$

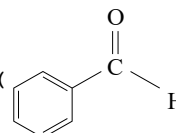
مورد الف، نادرست: زیرا تفاوت شمار اتم های دو گونه $19 = 29 - 10$ است.

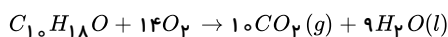
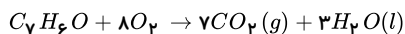
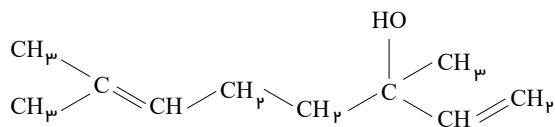
مورد ب، نادرست: زیرا ۲ نوع ساختار امکان دارد $C \equiv C - C - C$ و $C - C \equiv C - C$

مورد ج، درست: زیرا تعداد کربن ۲- متیل پنتان از $C_4 H_{10}$ کمتر است.

مورد د، نادرست: زیرا حدود ۷,۴ درصد به جرم آلکن افزوده می شود.

۱۷) بنزالدهید ($C_7 H_6 O$): و ساختار داده شده به صورت $C_{10} H_{18} O$ است:

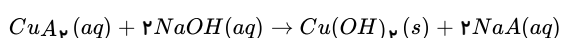
اگر x مول بنزآلدهید و y مول $C_{10}H_{18}O$ داشته باشیم، مقدار H_2O و CO_2 تولیدی به ترتیب $3x + 9y$ و $7x + 10y$ می‌شود.

$$\begin{cases} 3x + 9y = 7,8 \\ 7x + 10y = 9,4 \end{cases} \Rightarrow x = 0,2, y = 0,8$$

درصد مولی بنزآلدهید:

$$\frac{x}{x+y} \times 100 = 20\%$$

1 2 3 4 88

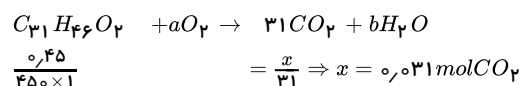

ابتدا جرم مولی CuA_2 را حساب می‌کنیم:

$$4,55g CuA_2 = 0,5 \frac{mol}{L} NaOH \times 0,1L \times \frac{1 mol CuA_2}{2 mol NaOH} \times \frac{xg CuA_2}{1 mol CuA_2} \rightarrow x = 182g CuA_2 \rightarrow M_A = 59 \rightarrow A : CH_3COO^-$$

$$?g Cu(OH)_2 = 0,5 \frac{mol}{L} NaOH \times 0,1L \times \frac{1 mol Cu(OH)_2}{2 mol NaOH} \times \frac{98g Cu(OH)_2}{1 mol Cu(OH)_2} = 2,45g Cu(OH)_2$$

ویتامین C برابر $1,05 - 0,45 = 0,6$ گرم است. 1 2 3 4 89

1 2 3 4 90

$$\frac{22,4L}{1 mol} = \frac{1L}{x} \rightarrow x = 0,044 mol$$

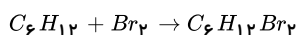
$$0,044 \times M = 2,5g \rightarrow M = 56 g \cdot mol^{-1}$$

$$C_xH_y \rightarrow 12x + y = 56 \rightarrow \begin{cases} x = 4 \\ y = 8 \end{cases} \rightarrow C_4H_8 \text{ (الکن است)}$$

$$\text{جرم جرمی کربن} = \frac{48}{56} \times 100 = 85,71$$

با توجه به فرمول C_4H_8 این هیدروکربن دارای 4 اتم کربن و یک پیوند دوگانه است.

3- متیل هگزان هیدروکربن سیر شده است و با برم واکنش نمی‌دهد و فقط 1- هگزن با برم مایع واکنش می‌دهد. 1 2 3 4 91

$$\frac{xg C_6H_{12}}{84} = \frac{32}{160} \Rightarrow x = 16,8$$

$$\text{جرم هگزان} = 20 - 16,8 = 3,2g$$

$$\text{جرم مخلوط نهایی} = 20 + 32 = 52$$

$$\frac{3,2}{52} \times 100 \approx 6,15$$

گزینه 1: گروه عاملی کتون به صورت $R - \overset{O}{\parallel} C - R$ است. 1 2 3 4 92

گزینه 2: در شاخه CO_2CH_3 ترکیب II نیز پیوند دوگانه وجود دارد.

گزینه 3 (درست):

$$C_{11}H_{14}O_4$$

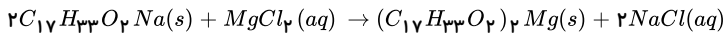
$$\frac{14 \times 1}{11 \times 12} = 0,106$$

گزینه 4: دو ترکیب تفاوتی در شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی ندارند، زیرا در این دو شکل، فقط اتم های O جفت الکترون‌های ناپیوندی دارند که تعدادشان در دو ترکیب برابر است.

گزینه 2 پاسخ صحیح است، فرمول کلی پاک‌کننده‌های صابونی به صورت $C_nH_{2n-1}O_2Na$ است، بنابراین می‌توان گفت: 1 2 3 4 93

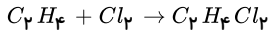
$$2n - 1 = 33 \Rightarrow n = 17 \Rightarrow C_{17}H_{33}O_2Na$$

با توجه به واکنش میان پاک‌کننده‌های صابونی و محلول $MgCl_2$ که به صورت زیر است می‌توان نتیجه گرفت:

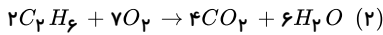
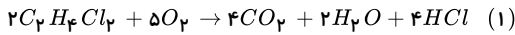

$$? \text{ صابون } g = 200 \text{ mL محلول} \times \frac{1 \text{ L محلول}}{1000 \text{ mL محلول}} \times \frac{0.5 \text{ mol } MgCl_2}{1 \text{ L } MgCl_2 \text{ محلول}} \times \frac{2 \text{ mol صابون}}{1 \text{ mol } MgCl_2} \times \frac{292 \text{ g صابون}}{1 \text{ mol صابون}} = 58.4 \text{ g صابون}$$

گاز کلر فقط با اتن که هیدروکربن سیر نشده است واکنش می‌دهد: **۱ ۲ ۳ ۴ ۹۳**

و پس از باز شدن مخزن A داریم:

$$mol C_2H_6? = 4 \text{ mol } HCl \times \frac{2 \text{ mol } C_2H_6Cl_2}{4 \text{ mol } HCl} \times \frac{2 \text{ mol } C_2H_6}{2 \text{ mol } C_2H_6Cl_2} = 2 \text{ mol } C_2H_6$$

$$mol H_2O? = 4 \text{ mol } HCl \times \frac{2 \text{ mol } H_2O}{4 \text{ mol } HCl} = 2 \text{ mol } H_2O$$

$$\text{آب باقی‌مانده} = 8 - 2 = 6 \text{ mol } H_2O$$

$$? \text{ mol } C_2H_6 = 6 \text{ mol } H_2O \times \frac{2 \text{ mol } C_2H_6}{6 \text{ mol } H_2O} = 2 \text{ mol } C_2H_6$$

$$B \text{ مخزن } = 2(2 \times 12 + 6) + 2(2 \times 12 + 4) = 111 \text{ g}$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۹۵ بررسی موارد:

و فرمول مولکولی H_2O است.

الف) نادرست - فرمول مولکولی H_2O

ب) نادرست - از کلسیم اکسید استفاده می‌شود.

دومین عضو

خانواده آلکن‌ها پروپین است.

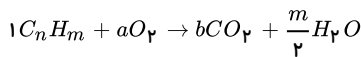
۳۰۰ kJ

۴۸۰ kJ

و برای ذغال سنگ

بنزین

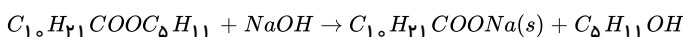
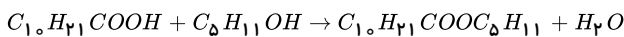
د) درست - گرما آزاد شده به ازای سوختن بنزین **۱ ۲ ۳ ۴ ۹۶**

$$\frac{27}{12n+m} = \frac{27}{\frac{m}{2}(18)} \rightarrow 12n+m=9m \rightarrow m=\frac{3}{2}n \rightarrow m-n=\frac{1}{2}n \rightarrow \frac{n}{2}=\frac{1}{2}n \rightarrow n=4, m=6$$

پس هیدروکربن مورد نظر C_4H_6 بوده و با گرفتن ۲ مولکول هیدروژن به یک هیدروکربن سیر شده (C_4H_8) تبدیل می‌شود.

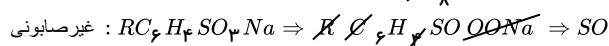
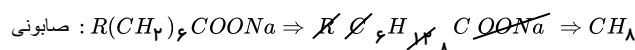
۱ ۲ ۳ ۴ ۹۷

$$\text{جرم مولی صابون} = 256 \frac{g}{mol} = \text{جرم مولی استر} + 208 \frac{g}{mol}$$

$$\text{جرم صابون} = 1280 \text{ g} \times \frac{1 \text{ mol استر}}{256 \text{ g}} \times \frac{1 \text{ mol صابون}}{1 \text{ mol استر}} \times \frac{208 \text{ g}}{1 \text{ mol صابون}} \times \frac{80}{100} = 832 \text{ g}$$

با توجه به فرمول همگانی شوینده صابونی، $R'COONa$ و شوینده غیرصابونی، $RC_6H_4SO_3Na$ ، اگر R' در شوینده صابونی، ۶ کربن بیش‌تر از R در شوینده غیرصابونی داشته باشد، رابطه $R' = R + (CH_2)_6$ بین آن‌ها برقرار است. (در هر دنباله کربنی به ازای هر اتم کربن اضافی دو اتم هیدروژن اضافی هم خواهیم داشت.) بنابراین فرمول همگانی شوینده صابونی را می‌توان به صورت زیر بازنویسی کرد. **۱ ۲ ۳ ۴ ۹۸**

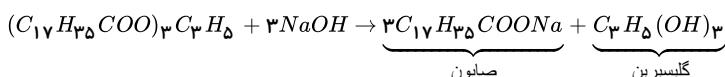

با حذف اتم‌های مشابه از فرمول دو ترکیب برای شوینده صابونی اتم‌های CH_8 و برای شوینده غیرصابونی اتم‌های SO باقی می‌ماند.

$$(SO) - \text{جرم مولی } (CH_8) = 48 - 20 = 28$$

با توجه به اختلاف به دست آمده می‌توان گفت، ترکیب غیرصابونی به میزان ۲۸ گرم بر مول سنگین‌تر از ترکیب صابونی است.

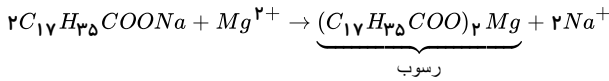
۱ ۲ ۳ ۴ ۹۹

معادله‌ها موازنه شدند:

Edited with the demo version of Infix Pro PDF Editor

To remove this notice, visit: www.iceni.com/unlock.htm

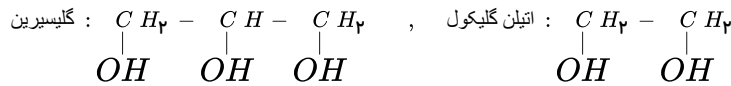
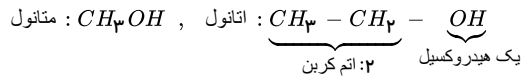
$$? \text{ mol صابون} = 0,2 \text{ mol چربی} \times \frac{3 \text{ mol صابون}}{1 \text{ mol چربی}} = 0,6 \text{ mol}$$

$$\text{جرم مولی رسوب} = 590 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

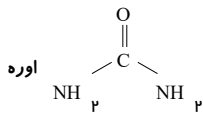
$$? \text{ g رسوب} = 0,6 \text{ mol صابون} \times \frac{1 \text{ mol رسوب}}{2 \text{ mol صابون}} \times \frac{590 \text{ g رسوب}}{1 \text{ mol رسوب}} = 177 \text{ g}$$

بررسی عبارت‌ها: (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۰۰)

عبارت «آ»: نادرست. تعداد گروه‌های هیدروکسیل در متانول، اتیلن گلیکول و گلیسرین با تعداد کربن برابر است اما در اتانول خیر.

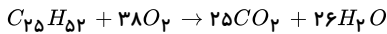

عبارت «ب»: درست. اتیلن گلیکول و اوره به دلیل داشتن H متصل به O و N، هم با آب و هم با مولکول‌های خود پیوند هیدروژنی می‌دهند.

وازلین: است. روغن زیتون به دلیل تعداد هر دو ناقطبی هستند و در بنزین ناقطبی حل می‌شوند.

عبارت «پ»: درست. روغن زیتون: $C_{57}H_{104}O_6$
 اتم کربن بیشتر (جرم بیشتر) گران روی بیشتری دارد
 عبارت «ت»: درست.

$$? \text{ L هوا} = 0,2 \text{ mol } C_{25}H_{52} \times \frac{38 \text{ mol } O_2}{1 \text{ mol } C_{25}H_{52}} \times \frac{5 \text{ mol هوا}}{1 \text{ mol } O_2} \times \frac{22,4 \text{ L هوا}}{1 \text{ mol هوا}} = 851,2 \text{ L هوا}$$

بنابراین سه مورد درست است و گزینه «۳» پاسخ صحیح می‌باشد.

بررسی موارد: (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۰۱)

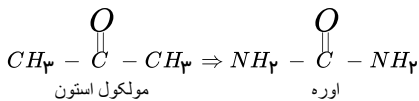
مورد «آ»: درست.

$$C_2H_6O_2 \Rightarrow \frac{2 \times 4 + 6 \times 1 + 2 \times 2}{2} = 9 \text{ پیوند اشتراکی}$$

$$CON_2H_4 \Rightarrow \frac{4 + 2 + 2 \times 3 + 4 \times 1}{2} = 8 \text{ پیوند اشتراکی}$$

$$9 - 8 = 1 = \text{تعداد اتم اکسیژن در اوره} = \text{اختلاف شمار پیوندهای اشتراکی}$$

مورد «ب»: درست.

مورد «پ»: درست.

$$C_{25}H_{52} \Rightarrow \frac{\text{تعداد } H}{\text{تعداد } C} = \frac{52}{25} = 2,08$$

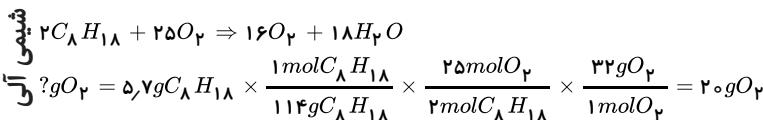
$$C_{57}H_{104}O_6 \Rightarrow \frac{\text{تعداد } H}{\text{تعداد } C} = \frac{104}{57} = 1,82$$

مورد «ت»: نادرست.

$$C_{25}H_{52} \Rightarrow 52 - 25 = 27$$

$$C_6H_{12}O_6 \Rightarrow 6 + 12 + 6 = 24$$

مورد «ث»: درست.

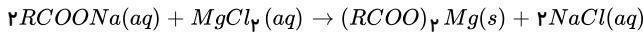

پس موارد «آ»، «ب»، «پ» و «ث» درست هستند.

فرمول صابون مورد نظر را $R-COONa$ در نظر می‌گیریم. (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۰۲)

Edited with the demo version of Infix Pro PDF Editor

To remove this notice, visit: www.iceni.com/unlock.htm

اگر جرم گروه R در صابون را x گرم بر مول در نظر بگیریم، می توان نوشت:

$$19gMgCl_2 \times \frac{1molMgCl_2}{95gMgCl_2} \times \frac{1mol \text{ رسوب}}{1molMgCl_2} \times \frac{(2x + 112)g}{1mol \text{ رسوب}} = 112,4g \Rightarrow x = 225$$

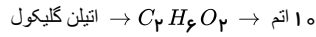
با توجه به این که زنجیر کربنی صابون، سیر شده است، پس:

$$R = C_nH_{2n+1} \Rightarrow 12n + 2n + 1 = 225 \Rightarrow n = 16$$

پس فرمول شیمیایی صابون به صورت $C_{16}H_{33}COONa$ است که دارای ۳۳ اتم هیدروژن در آنیون آن می باشد.

بررسی عبارت ها: ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۵۳

عبارت «آ»: درست. زیرا

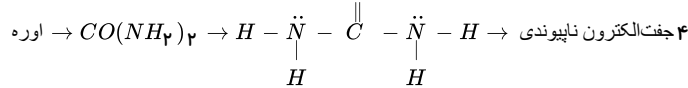
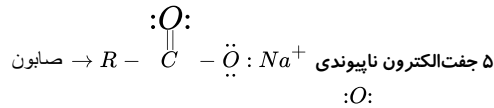

$$\text{اوره} \rightarrow CO(NH_2)_2 \rightarrow 8 \text{ اتم} \frac{\text{اتم های اتیلن گلیکول}}{\text{اتم های اوره}} = \frac{10}{8} = 1,25$$

عبارت «ب»: درست. زیرا فرمول گلیسرول $C_3H_5(OH)_3$ است، پس:

$$C_3H_5(OH)_3 = 92 \quad \%C = \frac{3 \times 12}{92} \times 100 \approx 39\%$$

عبارت «پ»: نادرست. زیرا:

عبارت «ت»: نادرست. چربی کوهان شتر و روغن زیتون در ۶ اتم H اختلاف دارند، پس:

$$\left. \begin{array}{l} \text{چربی کوهان شتر} = C_{57}H_{110}O_6 \\ \text{روغن زیتون} = C_{57}H_{104}O_6 \end{array} \right\} \rightarrow \text{اختلاف تعداد پیوند} = \frac{6}{2} = 3$$

یعنی در ۳ پیوند تفاوت دارند.

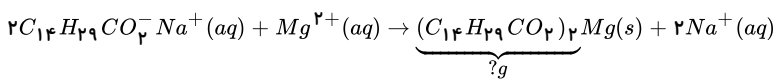
نکته: برای محاسبه تعداد پیوند در فرمول ترکیبات آلی می توان از فرمول زیر استفاده کرد:

$$\text{تعداد پیوند} = \frac{(C \times 4) + H + (O \times 2) + (N \times 3)}{2}$$

در این سؤال چون چربی کوهان شتر و روغن زیتون فقط در ۶ اتم H اختلاف دارند، پس در ۳ پیوند تفاوت دارند.

عبارت «ث»: درست. زیرا اتیلن گلیکول، الکی دو عاملی است و به هر نسبتی در آب حل می شود و محلول اتیلن گلیکول در آب را به عنوان ضد یخ در رادیاتور خودرو می ریزند.

راه حل اول: روش استوکیومتری ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۵۴

$$C_{14}H_{29}CO_2Na = 264$$

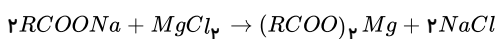
$$(C_{14}H_{29}CO_2)_2Mg = 506$$

$$\text{جرم رسوب} = 145,2g \text{ صابون} \times \frac{40}{100} \times \frac{1mol \text{ صابون}}{264 \text{ صابون}} \times \frac{1mol \text{ رسوب}}{2mol \text{ صابون}} \times \frac{506g \text{ رسوب}}{1mol \text{ رسوب}} = 55,66g$$

راه دوم: روش کسرهای پیش ساخته

$$\frac{145,2 \times 0,4}{2 \times 264} = \frac{x}{1 \times 506} \rightarrow x = 55,66$$

ابتدا معادله موازنه شده واکنش را می نویسیم: ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۵۵

سپس مول منیزیم کلرید را حساب می کنیم.

$$mol MgCl_2 \Rightarrow M = \frac{n(mol)}{V(L)} \Rightarrow \text{مول } MgCl_2 = M \cdot V$$

$$mol MgCl_2 = 0,5mol \cdot L^{-1} \times \frac{20}{1000}L = 0,01mol$$

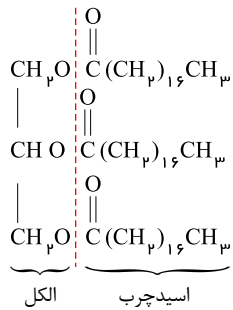
۰,۰۱ مول به دست آمده که این مقدار با توجه به معادله واکنش با ۰,۰۲ مول صابون واکنش می دهد، پس ۵,۸۴ گرم صابون معادل ۰,۰۲ مول صابون است. بنابراین جرم مولی صابون برابر

است با:

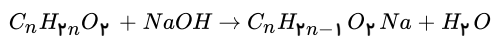

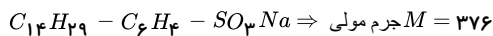
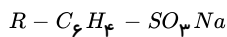
1 2 3 4 111

$$64g C_n H_{2n} O_2 = 25g NaOH \times \frac{40}{100} \times \frac{1 mol NaOH}{40g NaOH} \times \frac{1 mol C_n H_{2n} O_2}{1 mol NaOH} \times \frac{14n + 32g}{1 mol \text{ اسید}} \Rightarrow n = 16 \rightarrow \text{فرمول صابون} : C_{16} H_{31} O_2 Na$$

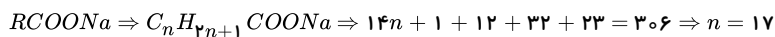
$$\text{جرم مولی صابون} : (16 \times 12) + 31 + (2 \times 16) + 23 = 278g$$

فرمول عمومی پاک‌کننده صابونی و غیرصابونی به صورت زیر است: 1 2 3 4 112

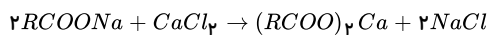

با توجه به گزینه‌های داده شده، جرم مولی پاک‌کننده غیرصابونی از پاک‌کننده صابونی بیشتر است.

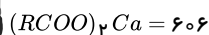
$$376 - 70 = 306 = \text{جرم مولی پاک‌کننده صابونی}$$

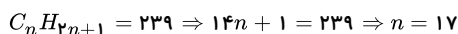
1 2 3 4 113

$$\frac{0.01 mol}{2} = \frac{3.03}{M} \Rightarrow M = 606$$

$$2R + 88 + 40 = 606 \Rightarrow 2R = 478 \Rightarrow R = 239$$

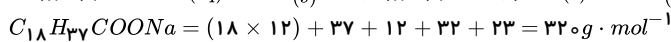
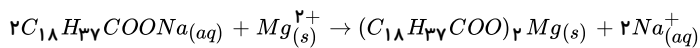
بررسی موارد نادرست: 1 2 3 4 114

• صابون‌ها در آب سخت با کاتیون‌ها واکنش داده و به خوبی کف نمی‌کنند.

• صابون مراغه فاقد افزودنی شیمیایی است.

• بخش آبدوست صابون مربوط به آنیون آن است و کاتیون سدیم در آن نقشی ندارد.

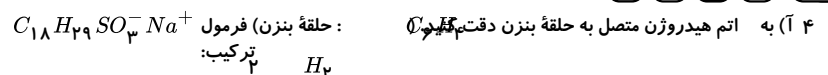
1 2 3 4 115

$$\Delta L \times \frac{1Kg}{1L} \times \frac{48mg}{1Kg} \times \frac{1g}{1000mg} \times \frac{1mol}{24g} \times \frac{2mol \text{ صابون}}{1mol Mg^{2+}} \times \frac{320g \text{ صابون}}{1mol \text{ صابون}} = 6.4g$$

همه صابون را به رسوب تبدیل می‌کند.

موارد (ب) و (ت) درست هستند. 1 2 3 4 116

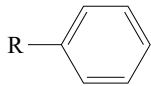
(ب) برای تشکیل فرآورده سیرشده به ازاء هر پیوند دوگانه یک مولکول H_2 یعنی اتم هیدروژن نیاز است.

چون در ساختار داده شده سه پیوند دوگانه وجود دارد هر مول از آن با سه مول مولکول

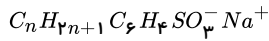
یا شش مول اتم هیدروژن واکنش می‌دهد. (پ)

$$\frac{\text{درصدجرمی } S}{\text{درصدجرمی } Na} = \frac{\frac{32 \times 1}{\text{جرم مولی ترکیب}} \times 100}{\frac{23 \times 1}{\text{جرم مولی ترکیب}} \times 100} = \frac{32}{23} = 1.4 < 1.5$$

(پ) پاک‌کننده صابونی خاصیت پاک‌کنندگی خود را در آب‌های شور که سختی آب زیاد است نیز حفظ می‌کند. 1 2 3 4 117

فرمول کلی پاک کننده غیرصابونی با زنجیر سیر شده:

$$n + \underset{\substack{\downarrow \\ \text{کربن های حلقه بنزن}}}{6} = 20 \Rightarrow n = 14 \Rightarrow \text{فرمول پاک کننده} : C_{14} H_{29} C_6 H_4 SO_3^- Na^+ \Rightarrow C_{20} H_{33} SO_3^- Na^+$$

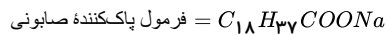
1 2 3 4 118

تعداد کربن
صابون : $RCOONa = C_n H_{2n+1} COONa \longrightarrow n + 1$

محاسبه هیدروژن پاک کننده صابونی:

$$\frac{C \text{ درصد جرمی}}{O \text{ درصد جرمی}} = \frac{\frac{C \text{ جرم}}{\text{جرم کل}} \times 100}{\frac{O \text{ جرم}}{\text{جرم کل}} \times 100} \Rightarrow \frac{57}{8} = \frac{(n+1) \times 12}{2 \times 16}$$

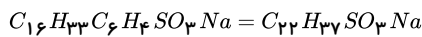
$$\Rightarrow 57 = (n+1) \times 3 \Rightarrow n+1 = 19 \Rightarrow n = 18$$

پس در پاک کننده غیرصابونی ۳۷ اتم هیدروژن وجود دارد:

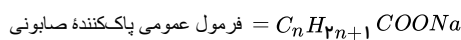
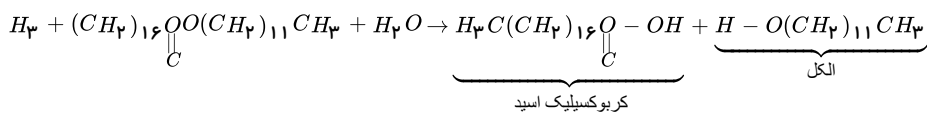
تعداد هیدروژن
پاک کننده غیرصابونی = $C_m H_{2m+1} C_6 H_4 SO_3 Na \longrightarrow 2m + 1 + 4$
 $2m + 1 + 4 = 37 \Rightarrow 2m = 32 \Rightarrow m = 16$

فرمول پاک کننده غیرصابونی:

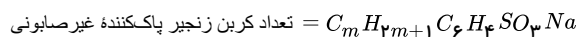
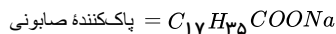
$$S \text{ درصد جرمی} = \frac{S \text{ جرم}}{\text{جرم کل}} \times 100 = \frac{32}{22(12) + 37(1) + 32 + 3(16) + 23} \times 100 = 7,9\%$$

1 2 3 4 119

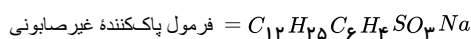

۱۸ = تعداد کربن اسید = تعداد کربن پاک کننده صابونی

دقت داشته باشید که یک اتم کربن در ساختار صابون به گروه COO تعلق دارد پس تعداد کربن های زنجیره برابر با ۱۷ (۱۸ - ۱) خواهد بود:

۱۲ = تعداد کربن = فرمول پاک کننده غیرصابونی

با حذف اتم های مشترک دو ترکیب از پاک کننده صابونی ۶ اتم هیدروژن باقی می ماند و از پاک کننده غیرصابونی، ۱ اتم گوگرد و ۱ اتم اکسیژن.

اختلاف جرم : $(32 + 16) - (6 \times 1) = 42 g \cdot mol^{-1}$

محاسبه جرم آب تولید شده در واکنش 1 2 3 4 120

$$\text{مطلوب سیر شده} \Rightarrow \frac{AB \text{ جرم}}{\text{جرم آب}} = \frac{AB \text{ انحلال پذیری}}{100} \Rightarrow \frac{28,8}{100} = \frac{40}{100} \Rightarrow \text{جرم آب} = 72g$$

محاسبه جرم $NaOH$ خالص: $C_nH_{2n+1}COONa \Rightarrow$ فرمول صابون = $C_{16}H_{33}COONa \Rightarrow$ جرم مولی = $242g \cdot mol^{-1}$ (فرمول عمومی پاککننده صابونی با زنجیر آلکیل (سیر شده)

$$?g \text{ صابون} = 72g H_2O \times \frac{1mol H_2O}{18g H_2O} \times \frac{1mol \text{ صابون}}{1mol H_2O} \times \frac{242g \text{ صابون}}{1mol \text{ صابون}} = 1168g$$

محاسبه جرم $NaOH$ مصرف شده:

$$\text{درصد خالص} = \frac{\text{جرم خالص}}{\text{جرم کل}} \times 100$$

$$\Rightarrow 90 = \frac{\text{جرم خلوص}}{200(g)} \times 100 \Rightarrow \text{جرم خالص} = 180g$$

محاسبه جرم $NaOH$ مصرف شده:

$$?g NaOH = 72g H_2O \times \frac{1mol H_2O}{18g H_2O} \times \frac{1mol NaOH}{1mol H_2O} \times \frac{40g}{1mol NaOH} = 160g NaOH$$

$$\text{جرم باقی مانده } NaOH \text{ خالص} = 180(g) - 160(g) = 20(g)$$